

POSLOVNE OBAVIJESTI

GODIŠNJA PRIJAVA POREZA NA DOHODAK ZA 2024. GODINU PRIMICI I POREZNO PRIZNATI IZDATCI SLOBODNIH ZANIMANJA/ OBRTA U K.P.I. ZA 2024.god. - Pripremio mr.sc. Ante Gabrilo -

Uvodne napomene

Poslovni primici obrta/ZRPP su sva dobra (novac, stvari, materijalna prava, usluge i drugo) koja su poreznom obvezniku u okviru njegove samostalne djelatnosti pritekla u poreznom razdoblju, dakle do 31.12.2024.god. i to prema tržišnoj vrijednosti. U poslovne primitke ulaze i primici ostvareni od prodaje i izuzimanja stvari i prava koja služe za obavljanje samostalne djelatnosti i koja se vode ili su se trebala voditi u popisu DI prema tržišnoj vrijednosti, ne knjigovodstvenoj ili otpisanoj vrijednosti (ta vrijednost je porezni izdatak); primici ostvareni od otuđenja ili likvidacije djelatnosti (odjava ordinacije zbog odlaska u mirovinu i sl.); iznos otpisanog duga, prema odluci o otpisu vjerovnika; naplaćene zatezne kamate na potraživanja; primici po osnovi kamata i kapitalnih dobitaka; ostali primici. Poslovnim primicima obrta/ samostalne djelatnosti se NE SMATRAJU primici po osnovi potpora iz članka 107. Općeg poreznog zakona (članak 31.Zakona o porezu na dohodak, u daljnjem tekstu: Zakon).

Porezno priznati izdaci – rok za priznavanje

Porezno priznati izdaci samostalne djelatnosti/ obrta (moraju se isplatiti do 31.12.2024.god.):

1) Izdacima koji se priznaju pri utvrđivanju dohotka od samostalne djelatnosti obrta/ZRPP, smatraju se uplaćeni doprinosi za obvezna osiguranja nositelja djelatnosti, prema čl.32.st.5.Zakona,

2) Izdaci za materijal, robu, proizvode, energiju i usluge, koji služe za stjecanje dohotka i registriranu djelatnost, priznaju se u visini cijene nabave

3) Izdacima se smatraju izdaci za plaće i obvezni doprinosi na plaću radnika i fizičkih osoba koje ostvaruju primitke dohotka od nesamostalnog rada i drugog dohotka u visini stvarnih isplata,

4) Izdacima poslovanja se priznaju i otpisi dugotrajne imovine iz popisa DI do dopustivih iznosa iz članka 12. Zakona o porezu na dobit (u popis DI se unose stvari i prava koja služe za stjecanje dohotka čija je pojedinačna nabavna vrijednost **665,00 EUR** ili više - novi iznos od 01.01.2024.g., do 31.12.2023.g. iznos: 464,53 Eur), te ako im je vijek trajanja duži od godinu dana, a amortizacijske stope za građevinske objekte iznose do 5%/god., za osobne aute do 20%/god., za opremu do 25%/god., računala do

50% god.-stope otpisa se mogu i podvostručiti po odluci poduzetnika),

5) **kamata po kreditu, manja od 2% godišnje**, po ugovoru o kreditu između radnika i poslodavca, ne smatra se primitkom radnika, a ako obrtniku ili suvlasniku pravne osobe (ustanove, trgovačka društva...,članak 21. Pravilnika...) daje kredit obrt ili pravna osoba, onda **kamata manja od 3,25 % godišnje, za 2024.god.** (kamata za povezane osobe, prema odluci ministra financija, NN, 157/2023.),

Posebno, pravni tretman izdatka – uplata premije za 3. stup MO

6) **Izdaci do iznosa od 804,00 EUR godišnje uplata premija MO - 3. stup** za njega samoga/ vlasnika obrta i za njegovog radnika (članak 32.stavak 11.Zakona). Premije za dobrovoljno MO porezni obveznik može uplatiti odjednom ili u više obroka, po ugovoru sa dobrovoljnim mirovinskim društvom (novost od 01/01/2019.god. ukida se dohodak od osiguranja, pa osiguravatelj neće prilikom isplate osigurane svote sa prinosima i poticajima obračunati porez na dohodak od osiguranja po stopi 12% na sumu premija koje su bile porezni izdatak),

Pravni tretman izdatka za reprezentaciju

7) Obračunati 50% izdataka reprezentacije u visini troškova nastalih iz poslovnih odnosa s poslovnim partnerom je porezno priznato (članak 33.stavak 1. Zakona, u primjeni od 01/01/2017.god., na računu navesti naziv/ ime i prezime poslovnog partnera, kojeg ste vodili na ručak ili večeru),

Pravni tretman izdatka za zakup, ako je zakupodavac i zakupnik ista osoba

8) Napominjemo da izdatke za zakup, prema sklopljenim ugovorima o zakupu nekretnina i pokretnina između sebe/ fizičke osobe i njegovog obrta/ ordinacije, porezni obveznik nije dužan unijeti u poreznu prijavu poreza na dohodak, uz dohodak od obrta/ZRPP (izmjenama Zakona, u primjeni od 01/07/2010.god., ako je vlasnik ordinacije sklopio ugovor o zakupu sa sobom, vlasnikom poslovnog prostora, te je uredno platio predujmove poreza na dohodak prema Rješenju Porezne uprave, smatra se konačnim porezom). Ovdje napominjem, da pojedine ispostave Porezne uprave ne prihvaćaju ugovor o zakupu prostora u kojem su zakupodavac i zakupnik ista fizička osoba/isti OIB, pa u tom slučaju možete sklopiti ugovor o zakupu sa supružnikom/suprugom, ako se radi o prostoru koji

je bračna stečevina, neovisno o stvarnom vlasniku u zemljišnim knjigama.

Pravni tretman troškova za korištenje motornih vozila

9) 50% izdataka u svezi s vlastitim ili unajmljenim osobnim motornim vozilima i drugim sredstvima za osobni prijevoz poduzetnika i drugih zaposlenih osoba smatraju se porezno priznati rashod, ako se za navedeni osnov korištenja tih sredstava ne utvrđuje plaća ili drugi dohodak (za one osobe koje koriste auto u privatne svrhe, a nisu u radnom odnosu),

10) Premije osiguranja imovine, od odgovornosti nositelja djelatnosti ili radnika, te druge vrste osiguranja, kao i kamate na primljene kredite su 100% porezno priznati izdaci (članak 32.stavak 5. i članak 33.stavak 2.Zakona),

Umanjenje dohotka prije oporezivanja – osnovi

11) **Dohodak od samostalne djelatnosti se može dodatno umanjiti za poticaje zapošljavanja, bruto 2. plaću novih radnika u 2024.god.** (članak 18.stavak 2. točka 1. i članak 44. stavak 1. Zakona, a novim radnicima smatraju se radnici s kojima je sklopljen ugovor o radu na neodređeno vrijeme, a zaposlenje je kod poreznog obveznika uslijedilo nakon najmanje jednomjesečne prijave kod HZZ-a i trajanja probnog rada ako je ugovoren. **Novim radnicima smatraju se i osobe zaposlene nakon odustanka od korištenja prava na mirovinu ili osobe koje se prvi put zapošljavaju, a i osobe zaposlene na određeno vrijeme kao pripravnici, vježbenici, stažisti i slično, s tim da poslodavac ne smije otpustiti postojeće radnike).**

12) Porezni obveznik može pravo na umanjeње dohotka za isplaćene plaće i doprinose na plaću novih radnika – osoba s invaliditetom koristiti tri godine računajući od dana njihova zaposlenja (članak 44. stavak 5. Zakona),

13) Dohodak od samostalne djelatnosti može se dodatno umanjiti i za iznos državne potpore za obrazovanje i izobrazbu te iznos potpore male vrijednosti za izvođenje praktične nastave i vježbe naukovanja u sustavu vezanih obrta prema posebnim propisima (članak 18.stavak 2.točka 2.Zakona).

14) Izdaci za školovanje i stručno usavršavanje, a posebno: obrazovanje na osnovnim, srednjim, preddiplomskim, diplomskim ili integriranim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijima, odnosno preddiplomskim ili specijalističkim diplomskim stručnim studijima, poslijediplomskim studijima te u postupku za stjecanje doktorata i to plaćeni obrazovnim institucijama u tuzemstvu i inozemstvu, zatim naknade za tečajeve, seminare, specijalizacije, konferencije, kongrese i to u tuzemstvu i inozemstvu plaćene pravnim i fizičkim osobama ovlaštenim odnosno registriranim za obavljanje tih

djelatnosti (članak 35.stavak 1. Pravilnika o porezu na dohodak), te izdaci za nabavu knjiga, udžbenika, priručnika, skriptata i druge literature u papirnatom ili elektroničkom obliku (članak 35. Pravilnika o porezu na dohodak),

15) Izdaci za obvezne i sistematske liječničke preglede, pod uvjetom da su omogućeni svim radnicima, te nisu pokriveni obveznim zdravstvenim osiguranjem,

16) Izdacima se smatraju plaćene zatezne kamate na obveze iz poslovnih odnosa, osim kamata zbog nepravodobno uplaćenih javnih davanja (poreza na dohodak, PDV, doprinosa za obvezna osiguranja i drugo),

17) **Dar u naravi radniku/poklon bon i sl. do 133,00 Eur u 2024.god.** (u 2023.god. je bio iznos: 132,72 EUR) ne smatra se primitkom radnika od nesamostalnog rada (članak 22. stavak 3. točka 7. Pravilnika o porezu na dohodak),

18) Članarine radnika i obrtnika za članstvo u stručnim komorama (izvan obustave od neto plaće, članak 22. stavak 1. točka 6.Zakona),

19) **Potpore radnicima/ obrtniku, radi otklanjanja posljedica potresa na području Grada Zagreba, prema članku 8. Zakona, te odluke gradonačelnika, od 23/03/2020.god., pod uvjetom da je korištenje potpore omogućeno svim radnicima jednako, te uz valjanu dokumentaciju (ura dobavljača i sl.), a isto se odnosi i na Zagrebačku županiju i Sisačko moslavačku županiju, prema članku 2. Pravilnika o provedbi OPZ-a, NN, 02/2021.**

Izdaci, koji se ne smatraju poreznim izdacima

20) Poreznim izdacima se ne smatraju premije životnog osiguranja, kamate na stambene kredite, premije životnih osiguranja i...obračunate do iznosa od 12.000,00 kn i to od 01. 07. 2010.god. (stari iznos u primjeni do 2010.god.) Međutim, ako je u polici životnog osiguranja, ugovaratelj i korisnik osiguranja naznačen ZRPP/obrt ili pravna osoba, te ako se po isteku police osigurana svota + pripisana dobit isplaćuju na žiro račun obrta/ pravne osobe, uplata povećava prihod obrta/ pravne os. u godini isplate, tada takva premija poprima obilježja porezno priznatog troška/ izdatka (obveznici poreza na dobit premije koje se uplaćuju odjednom za idućih 12 mjeseci moraju preko konta 190 vremenski razgraničiti),

Pravni tretman izdatka za kupnju lijeka, liječenje, operativni zahvat i..., plaćanje na teret UP poslodavca za radnika ili sebe

21) Obrtnik/ZRPP/pravna osoba može do ukupnog iznosa donacija - 2% ukupnih primitaka obrta tekuće godine/ obveznika poreza na dohodak, odnosno protekle godine obrta/ZRPP ili pravne osobe/ obveznika poreza na dobit, iz bruto bilance platiti sebi/ nositelju djelatnosti i/ili radniku

obrta/ZRPP kupnju skupog lijeka, operativni zahvat, liječenje, terapiju obavljen u zdravstvenoj ustanovi ili ordinaciji, pod uvjetom da isti nije plaćen na teret obveznog, dopunskog ili dobrovoljnog ZO (članak 8. stavak 1. točka 4. Zakona o porezu na dohodak, članak 13. Pravilnika i članak 7. stavak 8. Zakona o PD), te isplaćen na žiro-račun ZU ili primatelja dara (potrebno je donijeti Rješenje o isplati dara, izjavu primatelja dara da nije donaciju primio od drugog isplatitelja, priložiti račun ZU ili ljekarne...).

Neoporezivi iznosi – pravni tretman isplate radniku ili sebi

22) Obračunati sebi/ nositelju djelatnosti i radniku naknade, potpore i nagrade, iz članka 7. Pravilnika o porezu na dohodak do propisanih iznosa i to: božićnica i regres do 700,00 EUR godišnje (novi iznosi za 2024.g.), izdaci mjesnog i međumjesnog prijevoza u visini mjesečne karte prijevoznika, izdaci po osnovi korištenja vlastitog auta radnika/ nositelja djelatnosti u poslovne svrhe obrta, u visini 0,50 Eur po kilometru, prema ispostavljanom i ispunjenom nalogu..., dnevnicu i troškova službenog putovanja do propisanih iznosa (sužbeni put u trajanju 8-12 sati u tuzemstvu izvan sjedišta više od 30 km, dnevnicu do 15,00 Eur/dan, a preko 12 sati 30,00 Eur/dan u 2024.god.),

• **Nagrade za rezultate rada**

23) Nagrada za rezultate rada sebi/obrotniku i radniku u visini do 1.120,00 Eur /2024. god., (Udruga je u godini uvođenja navedenog primitka pisala RRIF-u, HOK-u i ostalima da se navedena isplata prema članku 9. stavak 1. točka 9. Zakona o porezu na dohodak odnosi i na obrtnika, što je kasnije u izjavi medijima potvrdio i ministar financija – potrebno je poslati JOPPD sa šifrom broj 63 na B stranici),

• **Stipendije**

24) Obračunati troškove za stipendije, prema sklopljenim ugovorima o stipendiranju učenika/ studenata, koji su redovito upisali godinu na srednjim, višim ili visokim školama/ fakultetima do iznosa 560,00 Eur mjesečno po stipendistu (za njega neoporezivo), uz obvezu sklapanja ugovora o stipendiranju, te izjave stipendista da ne prima stipendiju kod više isplatitelja (roditelj stipendista nema pravo uvećati o.o., ako stipendist tijekom godine ima primitke veće od 3.360,00 Eur godišnje za 2024.god., 6x o.o.o. /članak 17. stavak 1. Zakona o porezu na dohodak), osim primitaka prema posebnim propisima po osnovi socijalnih potpora, doplatka za djecu, potpora za novorođenče, odnosno primitaka za opremu novorođenog djeteta, primici /dar za zdravstvene potrebe iz članka 8. stavak 1. Zakona i obiteljskih mirovina nakon smrti roditelja, odštete

od osiguranja, trošak mjesnog i međumjesnog prijevoza, dnevnicu na službenom putu, stipendije...),

• **Dar djetetu – tzv. poklon „Djeda Mrza“**

25) Dar djetetu nositelja djelatnosti ili radnika do 15 godina starosti (koje je do dana 31. prosinca tekuće godine navršilo 15 godina starosti), do 140,00 Eur/ 2024.god.,

• **Potpore za rođenje djeteta**

26) Potpore za novorođenče, jednokratno u visini 1.400,00 Eur za 2024.god.

• **Jubilarne nagrade**

27) Obračunati sebi/nositelju djelatnosti i radniku jubilarne nagrade za navršeni 10 godina radnog staža u iznosu do 280,00 Eur jednokratno, za 15 god.rs u iznosu 336,00 Eur, za 20 god.rs u iznosu 392,00 Eur, za 25 god.rs u iznosu 448,00 Eur, za 30 god.rs u iznosu 504,00 Eur, za 35 god.rs u iznosu 560,00 Eur... (može se isplatiti kumulativno i za ukupni/ prethodni r.s., uz izjavu obrtnika/radnika da nije primio jubilarnu nagradu od prethodnih poslodavaca/isplatitelja),

• **Darovanje za kulturne, humanitarne i... svrhe**

28) Darovanja, učinjena u tuzemstvu za kulturne, znanstvene, odgojno-obrazovne, zdravstvene, humanitarne, sportske, vjerske, ekološke i druge općekorisne svrhe udrugama i drugim osobama koje navedene djelatnosti obavljaju u skladu s posebnim propisima, do iznosa od 2% prihoda ostvarenog u prethodnoj godini/obveznik poreza na dobit ili tekuće godine/obveznik poreza na dohodak,

• **Potpore u slučaju smrti radnika**

29) Jednokratne potpore u slučaju smrti radnika – do 1.120,00 Eur jednokratno, a u slučaju smrti člana uže obitelji (roditelj, bračni drug, djeca, roditelji bračnog druga...) – do 560,00 Eur jednokratno,

• **Potpore radniku za svrhu odmora**

30) Naknade za podmirivanje troškova ugostiteljskih, turističkih i drugih usluga namijenjenih odmoru radnika i/ili obrtnika (uplata na tzv. crokarticu, koju za sada izdaje jedino HPB/ Hrvatska poštanska banka) do 400,00 Eur godišnje,

• **Potpore zbog bolovanja**

31) Potpora za neprekidno bolovanje radnika/obrotnika duže od 90 kalendarskih dana (može i u 2 godine) u iznosu 560,00 Eur godišnje (za bolovanje koje traje kroz 2 godine, isplata u drugoj godini),

• **Naknada radniku za „topli obrok“**

32) Paušalna naknada za podmirivanje troškova prehrane (bez dokaza isplate, šifra 65

na B str. JOPPD obrasca) do 1.200,00 Eur godišnje ili trošak prehrane na temelju vjerodostojne dokumentacije i bezgotovinskog plaćanja do 1.800,00 Eur godišnje (obrtnik plaća trošak prehrane ugostiteljskom objektu bezgotovinski, knjiži račune, šalje JOPPD obrazac prema stvarnoj potrošnji, do max. navedenog iznosa godišnje),

- **Naknada troškova smještaja/stanovanja radnika**

33) Trošak smještaja radnika, na temelju ugovora o zakupu stana, koji je ovjeren u Poreznoj upravi, za radnike sa prebivalištem izvan sjedišta poslodavca, do visine stvarnih izdataka po toj osnovi. Troškom smještaja smatra se ukupni iznos iskazan na ugovoru ili računu koji poslodavac ili sam radnik plaća trećoj osobi koja iznajmljuje prostor za stanovanje radnika, uz uvjet da u iznosu nisu uključene stavke koje se uobičajeno ne pripisuju trošku smještaja (npr. korištenje garaže, posebno plaćeni izdaci za korištenje telefona i interneta, posebna naplata utroška struje, vode, grijanja i slično), članak 36,37. pravilnika o porezu na dohodak,

- **Potpota radniku zbog invalidnosti**

34) Potpora zbog invalidnosti radnika/ obrtnika, do 560,00 Eur godišnje,

- **Trošak plaćanja dopunskog/dodatnog ZO**

35) Premije dopunskog i dodatnog zdravstvenog osiguranja, na temelju vjerodostojne dokumentacije (polica osiguranja, račun, dokaz uplate premije...) do 500,00 Eur godišnje,

- **Ostale naknade/primici koji se mogu isplatiti kao neoporezivi**

36) Naknada za redovne troškove skrbi djece, isplaćene na račun radnika/obrnika, temeljem računa ustanova predškolskog odgoja/ vrtića..., do visine stvarnih izdataka,

37) Oporezivim primicima radnika ne smatraju se hladni i topli napitci (osim napitaka, koji u sebi sadrže alkohol), koje poslodavac na svoj teret omogućuje radnicima,

38) Trošak cijepljenja protiv zaraznih bolesti što ga poslodavac na svoj teret omogućuje radnicima, te obrtnik za sebe, neovisno o načinu podmirenja troška cijepljenja, prema članku 22. stavak 1.točka 7. Zakona o porezu na dohodak

39) Novčane paušalne naknade za podmirivanje troškova radnika za rad na izdvojenom mjestu rada sukladno propisu koji uređuje radne odnose do 4,00 Eur po danu rada kod kuće, a najviše do 70,00 Eur mjesečno po radniku.

PRAVNI DOKUMENTI koje izrađuje poslodavac u svezi podnošenja prijave – teme ovog članka

Prilozi uz DOH obrazac (obveznici poreza na dohodak/obrtni) za 2024.god., rok predaje 28.02.2025.god.:

- P-PPI obrazac za 2024.god. (rekapitulacija svih primitaka i izdataka iz Knjige primitaka/izdataka) u poreznom razdoblju koji se priznaju prema načelu blagajne, što znači, da moraju biti naplaćeni kao primitak i/ili isplaćeni kao izdatak do 31.12.2024.god. i
- Popis dugotrajne imovine sa stanjem na 31/12/2024.g., a mora se poslati putem E-POREZNA,
- Ako porezni obveznik koristi umanjena dohotka po osnovi državne potpore ili poticaja zapošljavanja mora priložiti obrazloženje/ dokaze (ugovor o radu novozaposlenih osoba, IP obrazac itd.),
- Potvrda o isplatitelja o isplaćenom primitku/ drugom dohotku i uplaćenom predujmu porezu i prirezu na dohodak u 2024.god., ako ga je porezni obveznik/ obrtnik ostvario u 2024.god. (prema članku 39. Zakona, porez na drugi dohodak/ ugovor o djelu ili autorskom djelu... se od 01/01/2017.god. ne smatra konačnim porezom),
- Ostalo (napr.računi za kupnju skupog lijeka, operativni zahvat ili liječenje prema članak 8.stavak 1.točka 4.Zakona, te dokaz o plaćanju istih; obrazloženje, posebno za razliku primitaka u KPI i priljeva na žiro račun obrta itd.).

ZAŠTITA INTERESA ČLANOVA USMJERENA PREMA MINISTARSTVU ZDRAVSTVA - primjer iz prakse

- pripremio Ivan Gabrilo, dipl. iur. -

Poštovani,

n/p ministra

U privitku Vam dostavljamo tekst, koji se odnosi na predmet ovog podneska, u kojem iznosimo pravne činjenice koje potvrđuju nezakonit rad pojedinaca Vaše službe – osoba u statusu državnih službenika koji mimo Zakona i autoriteta struke koju posjeduju, po nama volontaristički donose akte u ime Ministarstva koji bi morali nositi atribut *vjerodostojnosti* (zakonit, točan i istinit). Primjeri koje smo nasumice prezentirali u podnesku potvrđuju iznijete konstatacije! (koristeći Registar TS, mogli smo konstatirati navedene činjenice, koje uzročno-posljedično utječu na upis u Registar TS, nadležan prema sjedištu rada zdravstvenog subjekta, koji je prethodno prošao fazu ocjene zakonitosti akta o osnivanju od strane službe Ministarstva, nažalost takve, kako je opisano u prilogu koji se dostavlja uz ovaj akt). Kao primjer, usputno navodim, da je ministar morao donijeti novi Pravilnik o specijalističkom usavršavanju doktora stomatologije, ugrađujući u isti promjene vezane za naziv djelatnosti zaštite oralnog zdravlja, kao dio ukupne znanstvene discipline biomedicine, sukladno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o stomatološkoj djelatnosti iz 2009.g., ministar nije donio takav podzakonski akt, jer mu služba nije pripremila novi tekst ili izmijenjeni tekst istog podzakonskog akta?? (zato su referenti – državni službenici, zavisno tko je obrađivao koji predmet, sami – volontaristički koristili staru ili novu terminologiju naziva te grane biomedicine??)

Prilog: kako je navedeno u aktu

- Na znanje: Hrvatskoj komori dentalne medicine

Srdačno Vas pozdravljam.

Udruga privatnih poslodavaca u zdravstvu
Zagreb, Rugvička 1, OIB: 83107596428
Ivan Gabrilo, dipl. iur. – pravni savjetnik
gabrilo@uppz.hr
tel.: 01 619 0001

izvatci iz Registra
TS.pdf

Podnesak
ministru zdravst...

UDRUGA PRIVATNIH POSLODAVACA U
ZDRAVSTVU

ZAGREB, Rugvička 1

OIB: 83107596428

žiro-račun: HR5823600001101243236

Telefoni: (01) 61 90 001, (01) 61 90 003, Tel/faks (01)
61 90 005

<http://www.uppz.hr> - e-mail: uppz@uppz.hr

Urbroj: .../2024.

Zagreb, 18. 7.2024.

Ministarstvo zdravstva

Predmet: Nezakonito postupanje radnika Naslova u statusu državnog službenika u predmetima iz nadležnosti Ministarstva

Poštovani,

Molimo Vas da intervenirate i da Vaša administracija zadužena za rješavanje predmeta prema ovom podnesku, u roku od 24 sata izmijeni dispozitiv nezakonitog rješenja kojim je s Vašim potpisom, tj. u ime Vas potpisao/potpisala M.P. , zamijeni novim rješenjem, prema tekstu koji proizlazi iz primjene argumenata iz ovog podneska kako slijedi:

Naime, nabrajajući specijalističke grane dentalne medicine službenica Naslova koristila je staru/2009.god. stavljenu izvan snage terminologiju navodeći, umjesto dentalna medicina – stomatologija i umjesto pedodonticija, dječja stomatologija. Također, u osnivačkom aktu, u fus-noti ista osoba traži da se u Pravilniku o specijalističkom usavršavanju utvrdi riječ DOKTOR STOMATOLOGIJE, ne dentalne medicine, prema odredbama Zakona iz podstavka ovog Zahtjeva, kako slijedi:

Obrazloženje:

Notorna je pravna činjenica da su Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o stomatološkoj djelatnosti, NN, 120/09. od 15.10.2009.god., konkretno člankom 29. izmijenjeni nazivi navedene djelatnosti prema citatu, kako slijedi: „ U cijelom tekstu Zakona o stomatološkoj djelatnosti, NN, 121/03. i 117/08, riječi „stomatološka djelatnost“ zamjenjuje se sa riječima „dentalnoj medicini“, riječi: „doktor stomatologije“ zamjenjuje se riječima „doktor dentalne medicine“, riječi: stomatološki studij, zamjenjuje se riječima „studij dentalne medicine“, riječi: „stomatološki“ zamjenjuje se riječju „dentalni“, a riječi: „Osnovna mreža stomatološke djelatnosti“ riječima „Mreža javne zdravstvene službe dentalne medicine“, u odgovarajućem broju i padežu“.

Na osnovi navedenih izmjena u Zakonu o stomatološkoj djelatnosti, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti, NN, 71/10., člankom 33. citiranog Zakona utvrđen je identičan tekst koji u cijelosti i tim propisom ozakonjuje promjene vezano za naziv stomatološke djelatnosti, kako je navedeno u citatu u prethodnom stavku. To znači da su time u baznom Zakonu o zz, NN, 150/08. ozakonjene izmjene vezane za stomatološku djelatnost, stomatologa i ..., tj. da su iste riječi/naziv struke zamijenjene sa nazivima „dentalne medicine“, „djelatnost dentalne zz“, „dr. med. dent.“ i...

Postupanje službe Ministarstva u predmetima, kada su ocjenjivali zakonitost osnivačkih akata zdravstvenih ustanova ili trgovačkih društava za zdravstvenu djelatnost bilo je različito, da se ne koriste grublji izrazi nestručno, nedosljedno, diskriminirajuće i...

Dokaz, nabrajam nekoliko primjera – izvor: informacija iz rješenja nadležnog Trgovačkog suda o upisu zdravstvenog subjekta u sudski registar, tako npr. :

1. Dentalna poliklinika j.t.d. - dokument pod 1. osnovana 2011.god. za koju je kao predmet poslovanja registrirana dentalna protetika i polivalentna dentalna medicina (registracija je izvršena na osnovi prijave sa 1. prilogom = rješenje ministra, kojim je utvrdio da je osnivački akt zakonit, kako to propisuje Zakon o zz)
2. Dental Centar d.o.o. , također iz 2011.god. – dokument pod 2., prema podacima iz Registra TS, u nazivu i predmetu poslovanja korištene su riječi „Dental Centar“, a u predmetu poslovanja: „opća dentalna medicina, dentalna protetika i dentalni laboratorij“
3. Dentalna poliklinika, kao tip zdravstvene ustanove, za razliku od subjekata pod 1. i 2., osnovana 2016.god., koja u svom nazivu koristi pridjev „dentalna“ , a u predmetu poslovanja „dentalne protetike“ (za polikliniku zbog koje podnosimo zahtjev za zaštitu, 8 godina kasnije, tj. 2024.g. Naslov postupa drugačije – nezakonito, diskriminirajuće i x drugih pridjeva“)
4. Dental centar d.o.o. za usluge opće dentalne medicine, dentalne protetike i...osnovan 2021.god., - označen br. 4 - u predmetu poslovanja naveli su uz navedene djelatnosti kao grane dentalne medicine i „djelatnost dentalnog laboratorija“
5. Ustanova za zdravstvenu skrb pod nazivom „Ordinacije dentalne medicine“ iz 2022.god. , označena br. 5. – riječ „dentalne“ osim naziva koristi i u opisu djelatnosti „područje opće dentalne medicine“ ,
6. Centar dentalne medicine, osnovan 2022.god. kao ustanova za zdravstvenu skrb, koristeći u nazivu riječ „dentalne“ ali i u opisu djelatnosti – „iz područja opće dentalne medicine“
7. Centar dentalne medicine, osnovan 2023.god., označen br. 7., za kojeg je upisano pored djelatnosti „dentalne medicine“ i pod podnaslovom „pretežita djelatnost“?? upisano „i ostale djelatnosti zz“
8. Dragaš dental design, d.o.o za djelatnost dentalne medicine, iz 2023.god., dokument pod 8. za kojeg je, za djelatnost primarne razine zz registrirana djelatnost „dentalne medicine“ i „dentalnog laboratorija“, a za SKZZ djelatnost naziv „dječje stomatologije“?? „obiteljske stomatologije“??, „stomatološke protetike“?? (vjerojatno pod sugestijom referenta/referenata koji su obrađivali njegov predmet, nezavisno od promjena u propisima, kako je navedeno u uvodu ovog podneska). Kao nevjerojatnim smatra se saznanje, da je referent MZ, koji je obrađivao predmet za dio djelatnosti subjekta zdravstvene djelatnosti d.o.o. primijenio odredbe Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o stomatološkoj djelatnosti iz 2009.god., prema kojem je naziv za tu znanstvenu djelatnost ukupne biomedicine primijenio zakonski naziv dentalne, kao imenice ili pridjeva, a za dio djelatnosti SKZ nazive koji su izmijenjenim strukovnim Zakonom stavljani izvan snage – stomatologije i ...???

9. Centar dentalne medicine sa dentalnim laboratorijem, kao zdravstvena ustanova primarne razine zz, osnovana 2023.god. – označeno koja u nazivu ali i djelatnosti ima registriranu „polivalentnu dentalnu medicinu i dentalni laboratorij“
10. Poliklinika, koja u svom nazivu ne koristi riječ „dentalnu“, jer je osnovana za specijalističke dentalne medicine, koje u svom nazivu ne koriste pridjev „dentalnu“..., kao npr. oralna kirurgija, parodontologija i...

Iz prikaza se uočava da je referent koji je obrađivao predmet, u aktu o osnivanju osnivača, ako je osnivao zdravstvenu ustanovu tipa poliklinike primjenjivao Pravilnik o specijalističkom usavršavanju, koji je člankom 256. Zakona zz iz 2018.god. i to s izriječkom i rokom od 6 mjeseci morao biti usuglašen s promjenama – identični tekst kako je navedeno u članku 29. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o stomatološkoj djelatnosti. Pravilnik i nakon cca 16 godina nije usklađen? Zaključak: umjesto naziva djelatnosti i struka – izvorno iz Pravilnika - primjenjuju se prilagođeni nazivi nazivima iz Zakona.

Člankom 257. Zakona o zz, NN, 100/18, u primjeni od 1.1.2019.g. propisano je, da Pravilnik o specijalističkom usavršavanju dr. stom. ostaje i dalje na snazi, ali via facti još samo 6 mjeseci, sve zbog primjene članka 256. istog Zakona, kako je navedeno u prethodnom stavku.

Danas, nezavisno od pravne činjenice da li donijet ili ne izmijenjeni Pravilnik o specijalističkom usavršavanju doktora med. dent., naziv specijalističke grane dentalne medicine, do stupanja na snagu Zakona, odnosno 6 mjeseci nakon stupanja specijalističke grane dentalne medicine tog vremena „stomatologije“, otišle su u povijest. Iz navedenih razloga, člankom 257. istog Zakona o zz prolongirana je primjena Pravilnika o specijalističkom usavršavanju doktora stomatologije, NN, 115/07. To znači, da su naziv djelatnosti „stomatologije“ i sve izvedenice iz tog/takvog naziva nakon proteka roka od 6 mjeseci postale povijest te djelatnosti (djelatnost vezana za oralno zdravlje postala je sastavni dio medicine, ali s pridjevom „dentalne“).

Praksa koju je provodilo ministarstvo, tj. njena služba, laički je „vrludala“ od slučaja do slučaja, kako je npr. navedeno od 1 – 10. Primjeri prikazani u ovom podnesku potvrđuju, da su službenici Ministarstva, zavisno tko je obrađivao pojedini predmet sami odlučivali da li će u nazivu i izvedenicama iz naziva koristiti za tu granu medicine riječ stomatologija ili će koristiti riječ dentalna medicina, kako je ozakonjeno Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o stomatološkoj djelatnosti iz 2009.god.

Služba Ministarstva , u 2024.god., prema članici Udruge postupila je tako da je donijela Rješenje, kojim je u dispozitivu promijenila tekst akta o osnivanju zahtjeva, tekst dokumenta Hrvatske komore dentalne medicine i ..., kako slijedi – izvadak:

1. Utvrđuje se je Odluka o osnivanju zdravstvene ustanove tipa poliklinike, od dana 16. travnja 2024.god., kojom se osniva zdravstvena ustanova Poliklinika za ortodontiju, obiteljsku stomatologiju i dječju stomatologiju OrtoBel, sa sjedištem rada u Zagrebu, Vilima Korajca 35, radi obavljanja djelatnosti specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite,

dijagnostike i medicinske rehabilitacije, osim bolničkog liječenja iz područja ortodoncije, obiteljske stomatologije i dječje stomatologije, sukladna Zakonu o zdravstvenoj zaštiti.

Napomena: uz poziv na odredbe Zakona o zdravstvenoj zaštiti: članak 30. stavak 2. podstavak 6. za zz na primarnoj razini zz identificira djelatnost dentalne zdravstvene zaštite i djelatnost dentalnih laboratorija. Članak 33. istog ZZ definirajući SKZZ kao djelatnost, istu definira u odnosu na zdravstvenu djelatnost na primarnoj razini da obuhvaća složenije mjere i postupke u pogledu prevencije, dijagnosticiranja te liječenja bolesti, ozljeda i...

Rezimirajući rečeno, postavlja se pitanje – DISKRIMINACIJE Ministarstva prema članu Udruge. U tom smislu, citiram članak 2. Zakona o suzbijanju diskriminacije, NN, 112/12. koji za tzv. akt IZRAVNE DISKRIMINACIJE, zbog povrede načela iz članka 1. istog Zakona – promicanje jednakosti kao najviše vrednote ustavnog poretka RH – definira kao postupanje kojim se osoba stavlja, ili je bila stavljena ili bi mogla biti stavljena u nepovoljniji položaj od druge osobe u usporedivoj situaciji.

Ovlast Udruge zastupati člana u ovom predmet

Člankom 34. stavak 1. Zakona iz prethodnog stavka propisano je da UDRUGE tijela, ustanove, ili druge organizacije koje su osnovane u skladu sa zakonom, a imaju opravdani interes za zaštitu kolektivnih interesa određene skupine ili se u sklopu svoje djelatnosti bave zaštitom prava na jednako postupanje, mogu podnijeti tužbu protiv osobe koja je povrijedila pravo na jednako postupanje i...

Člankom 28. istog Zakona propisane su novčane kazne za prekršaj onoga tko je s namjerom doveo drugu osobu u nepovoljniji položaj...?? (analiza svih postupaka koju su provodili x državnih službenika, naročito, računajući od 2009.god. pa dalje, vezano samo za ovaj predmet, trebali bi

doći pod udar sankcija, a ne samo oni koji su npr. doveli do zbrke ne mijenjajući, tj. usuglašavajući odredbe podzakonskih akata kojima se izvršavaju odredbe zakona. U tom smislu, potrebno je citirati i odredbe Zakona o sustavu državne uprave, NN, 66/19. , člankom 38. propisano je slijedeće – citat: „Provedbene propise donose čelnici tijela državne uprave kada su na to izrijekom zakonom ovlašteni, u granicama dane ovlasti“. Provedbeni propisi koje apostrofira citirani članak 38. Zakona, a kako to definira članak 36. stavak 1., 2. i 3. su – citat:

„(1) Provedbeni propisi su pravilnici i naputci.

(2) Pravilnikom se detaljnije razrađuju pojedine odredbe zakona radi njihove primjene.

(3) Naputkom se detaljnije propisuje način rada u tijelima državne uprave te način obavljanja povjerenih poslova državne uprave.“

Rezime: Zbog činjenice da članica Udruge u realizaciji svoje namjere trpi velike štete odugovlačenjem Ministarstva da donese zakonito rješenje (rok 30 dana prema Zakonu o ustanovama), u zaštiti interesa članice Udruge podnosi ovaj zahtjev ministru da naredi nadležnoj službi i određenoj osobi koja je vodila predmet da u najkraćem roku donese ispravak rješenja i da se, što bi u konačnosti bio akt pristojnosti, ispriča podnositeljici zahtjeva za nezakonito razvlačenje njenog predmeta za skoro 3 mjeseca.

Prilog:

- 10 Rješenja TS
- Dispozitiv Rješenja MZ

p.o.Tajnika Udruge

Ivan Gabrilo, dipl. iur.

Primjena Pravilnika o načinu provođenja preventivne zdravstvene zaštite

-pripremio Ivan Gabrilo, dipl. iur. -

Pravilnik je objavljen u NN, 119/24. od 16.10.2024, pa je sukladno članku 5. istog u primjeni od 24.10.o.g.

Prema članku 2. Pravilnika **preventivni pregledi provode se na razini primarne zz i to u djelatnosti OPĆE/OBITELJSKE MEDICINE.**

Prema članku 3. istog Pravilnika preventivni pregled sastoji se od prikupljanja podataka o **zdravstvenom stanju, životnom stilu i navikama osigurane osobe HZZO-a, fizikalnog pregleda, dijagnostičkih postupaka, završnog pregleda te edukacije i savjetovanja.**

Protokol o načinu provedbe preventivnih pregleda, donosi ministar zdravstva, a isti se **objavljuje na mrežnim stranicama Ministarstva i**

to u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu Pravilnika.

Nadovezujući se na odredbe citiranog Pravilnika, moramo povezati norme/obveze koje proizlaze iz primjene Pravilnika na rad dr.o/om. i odgovoriti na pitanje, koji će iznos HZZO njemu obračunati/platiti za obavljanu uslugu. Tu dilemu razriješla je **Odluka o izmjeni Odluke o osnovama za sklapanje ugovora o provođenju zz..., NN,118/24.** od 14.10.2024.god. kojom su za usluge označene šifrom DTP-a OM400 do OM402, za preventivne i kurativne usluge i to koeficijentima, kao izrazom relativne vrijednosti usluge, kako slijedi:

Šifra DTP	Naziv postupka	Opis/kriterij/smjernica	Preventivni (P)/Kurativni (K)	Koeficijent
OM400	Poziv/motivacija za preventivni zdravstveni pregled ¹	Za svaku pozvanu osiguranu osobu koja je obuhvaćena kriterijima za poziv na preventivni zdravstveni pregled može se obračunati jedanput u istoj godini.	P	0,52
OM401	Panel »Preventivni zdravstveni pregled«	Sastoji se od popunjavanja Panela preventivnog zdravstvenog pregleda koji uključuje obavljanje osnovnog obuhvata laboratorijskih pretraga i dijagnostike po kriterijima preventivnog zdravstvenog pregleda. Može se obračunati jedanput u istoj godini za istu osiguranu osobu. Uz OM401 ne može se bilježiti/obračunati OM001, OM002, OM104, OM108, OM113, OM114, OM116, OM117, OM160, OM166, OM167, OM168, OM169.	P	3,25
OM402	Završno mišljenje osnovom preventivnog zdravstvenog pregleda ¹	Može se ispostaviti nakon što su ispunjena sva obvezna polja Panela preventivnog zdravstvenog pregleda i nakon što je dano završno mišljenje u okviru preventivnog zdravstvenog pregleda. Može se obračunati jedanput u istoj godini za istu osiguranu osobu.	P	2,73

Istom Odlukom, kako je navedeno u prethodnom stavku, utvrđena je vrijednost koeficijenta iz prethodne tablice ili boda, **jedno i drugo kao relativni izraz vrijednosti usluge od 8,00 eura ili 3,90 % više od prethodne vrijednosti, tj. 7,70 eura.** Na taj način, usluge iz

prethodnog stavka **dobivaju svoj vrijednosni izraz u eurima, kako slijedi:**

1. Usluga DTP OM400 4,16 eura,
2. Usluga DTP OM 401 26,00 eura i
3. Usluga DTP OM 402 21,84 eura

Primjena Uredbe o visini minimalne plaće za 2025.god.

-pripremio Ivan Gabrilo, dipl. iur. -

Uredba je objavljena u NN, 124/25, 25.10.2024.god., a sukladno članku 2 iste stupa na snagu 1.1. 2025.god.

Visina minimalne plaće za razdoblje 1.1 – 31.12.2025.god utvrđena je u bruto iznosu od 975 eura.

Minimalna plaća za 2024.god., računajući do 31.12.o.g. iznosi 840 eura, što znači, da će minimalna plaća za 2025.g. biti **veća za 15,48 %.**

Vlada RH donijela je citiranu Uredbu na svojoj sjednici od 24.10.2024.g. temeljem ovlasti iz članka 6. Zakona o minimalnoj plaći, NN, 118/18 i 120/21.

Visina minimalne plaće u privatnom zdravstvu RH utječe na izračun plaće poslodavca, člana Udruge, kada **iznos kalkulativne plaće** (osnovica 948,17 eura x koeficijent + 0,5 % za svaku godinu rada radnika za istog poslodavca) **uspoređuje sa svojom „ekonomskom snagom“ (ES).** ES svakog člana Udruge utvrđuje se prema mjerilima propisanim KU za svaku djelatnost posebno. Ako rezultat takvog izračuna bude manji od indeksa 100 ili koeficijenta 1,00, iznos kalkulativne plaće smanjuje se za razliku, ali ne manje od iznosa minimalne plaće bruto I.

Primjena Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sestrinstvu

-pripremio Ivan Gabrilo, dipl. iur. -

Zakon je objavljen u NN, 123/24 od 23.10.2024.god., a stupio je na snagu 31.10.o.g.

Člankom 1. Zakona o sestrinstvu, NN, 121/03 do 57/11. mijenjan je članak 8. tog Zakona tako, da se viša razina obrazovanja m.s. stječe završetkom prijediplomskog ili stručnog studija

sestrinstva ili diplomskog stručnog ili sveučilišnog studija sestrinstva nakon završenog prijediplomskog studija sestrinstva.

Člankom 2., mijenjan je članak 14. stavak 1. Zakona koji propisuje, **da voditelj tima zdravstvene njege mora biti m.s. koja je završila**

najmanje sveučilišni ili stručni prijediplomski studij sestrinstva i koja je kao takva upisana u Registar m.s. pri Hrvatskoj komori medicinskih sestara i koja je time dobila odobrenje za samostalni rad u skladu s kompetencijama stečenim obrazovanjem.

Člankom 3. mijenjan je u članak 16 a. stavak 2. Zakona u smislu, da su **definirane kompetencije m.s. glede njihovog potrebnog znanja i vještina**, a kojima se **uređuju regulirane profesije i priznavanje inozemnih stručnih kvalifikacija**. Stavak 6. istog članka 16 a. Zakona mijenjan je u smislu, da su propisane kompetencije m.s. sa završenim specijalističkim usavršavanjem. Nakon stavka 6., istim člankom, dodan je i stavak 7. Zakona kojim je propisano da prvostupnica sestrinstva iz stavka 4. istog članka, sa **završenim spec. usavršavanjem iz hitne medicine, tijekom hitnog zbrinjavanja životno ugroženih bolesnika može samostalno propisivati i primijeniti lijekove propisane Pravilnikom iz članka 10. stavak 3. istog Zakona.**

Člankom 4. dopunjen je članak 20. Zakona tako, da je iza stavka 1. utvrđen novi stavak 2., kojim je propisano, da m.s. **može odbiti pružiti zdravstvenu njegu osobi** koja joj prijeti ili je

prema njoj, odnosno drugim zdravstvenim radnicima **fizički agresivna**, ako time ne uzrokuje trajne posljedice za zdravlje ili ne ugrozi život te osobe, a o svojoj odluci mora izvijestiti neposredno nadređenu osobu.

Člankom 8. Zakona mijenjan je **članak 33. baznog teksta** koji propisuje **novčane kazne za prekršaj** za ustanovu i to u rasponu od 1300 – 1650 eura, ako na radno mjesto voditelja ili člana tima zdravstvene njege rasporedi m.s. koja nije upisana u registar, odnosno nema važeće odobrenje za samostalni rad. Stavkom 2. istog članka Zakona propisana je **novčana kazna za prekršaj i za m.s. u rasponu od 390 – 1320 eura ako obavlja samostalni rad bez važećeg odobrenja za samostalni rad** (članak 15. stavak 1.) ili provodi zdravstvenu njegu kao voditelj ili član tima, a nije upisana u registar ili ... (članak 15. stavak 2 i 4) ili, ako u slučaju nemogućnosti provedbe ordiniranog postupka, unatoč primjeni najboljeg znanja i vještine poslodavac nije osigurao ordinirane lijekove, sredstva, minimalno potreban pribor ili tehničku opremu i..., ako m.s. odmah pisano ne izvijesti nadređenu osobu.

Usvojen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora.

-pripremio Ivan Gabriilo, dipl. iur. -

Zakon je objavljen u NN, 123/24 dana 23.10.2024.god.

Temeljem članka 15. istog Zakona, Zakon je stupio na snagu 31.10.2024.god.

Citirani Zakon od interesa je za privatne subjekte zdravstva koji obavljaju djelatnost u prostoru koji je u vlasništvu općina ili gradova (JLS), odnosno i koji je u vlasništvu države i/ili JL ili JPRS (županija/Grad Zgb), te pravnih osoba u njihovom isključivom ili pretežnom vlasništvu. Tim člankom 2. mijenjan je članak 6. Zakona, NN, 125/11 do 112/18. u smislu, da navedene jedinice i država **zakup daju javnim natječajem** koji se provodi kako je to propisano uvjetima i postupkom iz odluke ministra nadležnog za poslove državne imovine, županijske skupštine, skupštine Grada Zgb., odnosno aktom pravne osobe koja upravlja nekretninom, koja je u isključivom vlasništvu RH. Postupak natječaja provodi i odluku o najpovoljnijoj ponudi donosi župan/gradonačelnik Zgb, gradonačelnik ili općinski načelnik, odnosno, od njih ovlašteno tijelo za poslovne prostore u vlasništvu JLS i JPRS i...

Citirani članak 2. kojim je mijenjan članak 6. baznog Zakona, u stavku 8. Zakon s izriekom naglašava **notornu pravnu činjenicu, da je vlasnik prostora u statusu zakupodavca** i... (ovo ističem iz razloga što većina DZ koji su u vlasništvu županije, ali i gradske ljekarne, s istim vlasničkim statusom deklariraju sebe kao vlasnika prostora koji je dan u zakup privatniku uključenom u Mrežu JZS, a de iure oni/one su u statusu zakupnika, a **privatnici u statusu podzakupnika** – jedino tako, ispravno postupa DZ Primorsko-goranske županije koji sklapa ugovore sa članovima uključenim u Mrežu JZS kao ugovor o podzakupu??).

Zakon nije, kao što je morao, **razriješio dileme glede privatizacije subjekata u vlasništvu Države/županije, kako je to inicijalno ozakonjeno Zakonom o zdravstvenoj zaštiti iz 1993.god. i ponovno Zakonom o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora, NN, 125/11.,** koji se je m o r a o implementirati u praksi nakon 28. 2. 2012.god. (rok do kojeg su općine, gradovi, županije morali utvrditi program prodaje prostora koji je u zakupu, odnosno inicirati/ozakoniti zakup prostora koji, temeljem članka 181. Zakona o zz iz 2013.god. nije dan u zakup zaposlenim zdravstvenim radnicima VSS u tom prostoru i zatečenim sredstvima rada, a morao je??)

Odluka Sabora RH o davanju suglasnosti na polugodišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana HZZO-a za 2024.god.

-pripremio Ivan Gabrilo, dipl. iur. -

Odluka je objavljena u NN, 130/24. od 11.11.2024.god.

1. U razdoblju I-VI/24. HZZO je realizirao **prihod od 2,840 milijardi eura**.
2. **Rashodi** poslovanja u istom razdoblju **iznosili su cca 2,779 milijardi eura**.
3. Slijedom iznijetog, HZZO je realizirao **višak prihoda nad rashodima od cca 42 milijuna eura?**
4. U ukupnim prihodima, **primarna zz bila je zastupljena sa cca 407 milijuna eura ili 14,49 % ukupnih prihoda**, kako je navedeno u točki 1. ??
5. Lijekovi izdani na Rp realizirani su cca 386 milijuna eura ili **13,78 % UP** pod 1.
6. Bolnička zz, zajedno sa SKZZ i posebno skupim lijekovima ostvarila je prihod od 1,38 milijardi eura ili cca **49,29 % UP** pod 1.??
7. Itd.

U prihodima pod 6., subjekti sekundarne razine zz, za uvjetno rečeno 3 osnova stjecanja, troškovi za zaposlene zastupljeni su sa više od 50 %, što je dokaz, prema komentarima na tu temu, da je bolnički sustav ponovno generirao gubitak u poslovanju sa cca 600 milijuna eura, dok je HZZO također generirao neplaćene obveze, po prilici sa istim iznosom.

Primarna razina zz, sa manje od 15 % udjela u ukupnim prihodima HZZO-a ne može slijediti razvoj, zapošljavanje novih liječnika, educiranje deficitarnih struka, koji bi bili nositelji pojedinih djelatnosti, kao npr. zz žena, zz predškolske djece, spec. opće/obiteljske medicine, kako bi oni preuzeli ukupnu skrb nad populacijom svih uzrasta i struka, bez obzira na sadašnju podjelu (specijalisti opće/obiteljske medicine liječili bi i djecu i trudnice, do određene razine kompetitivnosti, kako je to praksa država EU). Na taj način, racionalizirao bi se postupak liječenja do određene razine, da bi se nastavio u subjektu sekundarne razine (bolnice, klinike, KBC-i i...).

Subjekti primarne razine zz, u takvoj pravnoj/stručnoj poziciji bili bi filter ulaska u sferu liječenja koje provode subjekti sekundarne razine i cijeli sustav bio bi racionalniji/najjeftiniji (Englezi su izračunali da liječenje jedne te iste bolesti/postavljene dijagnoze u izvanbolničkoj djelatnosti košta prosječno 32 funte a u bolničkoj/kliničkoj 8 puta više?).

Intencije, kako je opisano u prethodnom stavku ne provode se u RH, što je dokaz osiromašenja ukupne djelatnosti ne samo subjekata u primarnoj razini zz (u bivšoj SFRJ primarna razina zz u RH bila je

zastupljena u UP SIZ-ova između 20 – 30 % UP). HZZO, prema svojim izvornim prihodima, uz politiku jačanja subjekata sekundarne razine, pogotovo u sferi troškova za zaposlene (rast plaća u 2024.god. više od 45 %), te kupnje opreme i investicije u objekte, sve uz „pomoć“ Države sredstvima iz proračuna i europskih sredstava, usmjerio je trošenje prihoda, u uvjetno rečeno, subjekte sekundarne razine, koje statistički obrađuje pod „bolnička zdravstvena zaštita“. **Danas tisak objavljuje da Sindikati javnih službi i Vlada razmatraju ideju povećanja osnovice za obračun plaća u 2025.god. od 10 %, što znači, sa 947,18 eura na 1.042 eura, što nastavno znači još više na teret državnog proračuna.** Takvom politikom trošenja sredstava poreznih obveznika (proračun Države i JLS i JPRS/grada Zgb) **n i s u obuhvaćeni subjekti privatnog zdravstva uključeni u Mrežu JZS, koji obavljaju djelatnost javne službe identično kao i subjekti koje je osnovala Država/županija.**

Realni sektor svih djelatnosti u RH, pa i subjekti privatnog zdravstva, koji sa subjektima realnog sektora obuhvaćaju sektor poduzetnika (pravna ili fizička osoba osnovana s namjerom stjecanja dohotka, dobiti ili drugih gospodarstvenih koristi, prema definiciji iz članka 44. Općeg poreznog zakona) **ne mogu slijediti takvu politiku plaća**, bilo da sami ne mogu takvim povećanjima opteretiti cijenu svog rada, koju kroz cijenu usluge ili robe/proizvoda, jer **to ne može apsorbirati/prihvatiti tržište.** Zdravstvene usluge, koje obavljaju **zdravstveni subjekti privatnog zdravstva**, ne mogu slijediti takvu politiku plaća – trošak za zaposlene, jer **cijena rada koju realiziraju od HZZO-a ne sadrži takve protuvrijednosti.** Sustav zdravstvene zaštite, prema vlasničkom načelu, da općine i gradovi odgovaraju za sustav provođenja primarne razine zz ne slijede politiku trošenja akumuliranih sredstava u fondu HZZO-a, da bi on, isto kao državni proračun, **osigurao na teret svog prihoda svojih proračuna razliku stvarnog troška u odnosu na pretpostavljeni iz njegove kalkulacije i to kao oblik nadstandarda**, kako to propisuje članak 11. Zakona o zz

PRIMJENA KOLEKTIVNOG UGOVORA ZA DJELATNOST PRIVATNOG ZDRAVSTVA HRVATSKE, NN, 118/19. i 148/22.

- **glede ostvarenja i ostalih materijalnih prava radnika iz rada, u smislu članka 8., 9. i 17. Zakona o porezu na dohodak, NN,115/16. , 106/18,121/19., 32/20. , 138/20., 151/22. i 114/23. a u iznosima iz Pravilnika o porezu na dohodak, NN, 143/23., u primjeni od 2.12.2023.god., za neke osnove, a za sve od 2.1.2024.god.,**
- **nekih prava iz rada i po osnovi rada u 2024. godini**
- **Osnovi i pojedinačni iznosi pojedinih prava radnika/poslodavca, propisani su djelomično Zakonom, a u pravilu člancima 6. i 7. Pravilnika o porezu na dohodak, NN, 10/17., 128/17., 106/18., 1/19., 80/19., 1/20. i NN, 74/20., 1/21., 102/22 , 112/22. 156/22.,1/23., 3/23. i 143/23. (u daljnjem tekstu Pravilnik)**

e	VRSTA ISPLATE I DOZVOLJENA SVOTA/OSNOV U €	
1.	NAKNADE PRIJEVOZNIH TROŠKOVA NA SLUŽBENOM PUTOVANJU (članak 7. st. 2. toč. 27. Pravilnika.....) u visini stvarnih izdataka	prijevoz. Naknade troškova prijevoza na posao i s posla međumjesnim javnim prijevozom ili naknade stvarnih izdataka prema cijeni mjesečne, odnosno pojedinačne mjesečne karte mjesnim prijevozom ne odnose se na isplate radnicima koji cijeli mjesec nisu radili, odnosno koji su cijeli mjesec proveli na bolovanju odnosno plaćenom/neplaćenom dopustu (točka 31.)
2.	NAKNADA TROŠKOVA NOĆENJA NA SLUŽBENOM PUTOVANJU (čl. 7. st. 2. toč. 28. istog Pravilnika....) u visini stvarnih izdataka	
3.	NAKNADA TROŠKOVA PRIJEVOZA NA POSAO I S POSLA (čl. 7. st. 2. toč. 29. istog Pravilnika....) Radnik ostvaruje naknadu prema članku 188. Kolektivnog ugovora za djelatnost privatnog zdravstva, NN, 118/19. Uvjeti: da ne stanuje bliže - najmanje 1 km u radijusu od mjesta rada poslodavca i ostali, sukladno Kolektivnom ugovoru. Naknada troškova prijevoza isplaćuje se unazad u mjesecu za prethodni mjesec. Naknada se ne isplaćuje kada radnik koristi GO, porodni dopust, bolovanje, odnosno kada radnik izostaje s rada zbog drugih osnova. Pravo na naknadu ima i radnik, koji umjesto javnog prijevoza, za svoj prijevoz koristi osobni automobil, ali prema propisanim uvjetima za korištenje javnog prijevoza. Pravo na troškove prijevoza nema onaj radnik koji ostvaruje pravo na besplatan	
4.	NAKNADA TROŠKOVA PRIJEVOZA NA POSAO I S POSLA MEĐUMJESNIM JAVNIM PRIJEVOZOM (čl.7. st. 2. toč. 30. istog Pravilnika)	Ako radnik ispunjava uvjet, ima pravo na naknadu troškova prijevoza i međumjesnim javnim prijevozom, prema cijeni mjesečne odnosno pojedinačne karte, kako je utvrđeno istim člankom 188. KU.
5.	NAKNADA ZA KORIŠTENJE PRIVATNOG AUTOMOBILA U SLUŽBENE SVRHE (čl. 7. st. 2. toč. 31. istog Pravilnika... i čl. 189. KU) do 0,50 € po prijeđenom kilometru	Troškovi korištenja privatnog automobila u službene svrhe u mjestu rada i/ili do 30 km od mjesta rada /loko-vožnja, priznaju se temeljem evidencije o korištenju privatnog automobila u službene svrhe, koja sadrži slijedeće: 1. opće podatke o poslodavcu i radniku (naziv, ime i prezime, OIB),

	<p>2. marku automobila,</p> <p>3. registarska oznaka vozila,</p> <p>4. početno i završno stanje brojila - km/h,</p> <p>5. relacija i svrha puta,</p> <p>6. račune za stvarno nastale troškove, parking i sl.</p>		<p>4. Pravilnika. Razdoblje bolovanja duže od 90 dana ne mora se odnositi na jednu kalendarsku godinu)</p> <p>do 560,00 € godišnje = osnovica, a najmanje 10 % od osnovice, sukladno članku 184. KU.</p>
6.	<p>POTPORE ZBOG INVALIDNOSTI RADNIKA (članak 7. stavak 2. točka 1 Pravilnika)</p> <p>do 560,00 € godišnje = osnovica, a najmanje 30 % od tog iznosa, sukladno članku 183. KU – više, prema volji/odluci poslodavca</p>	10.	<p>DAR DJETETU do 15 godina starosti – sukladno članku 7. stavak 2. toč.18. Pravilnika, počev od 1.1.2024.god.</p> <p>do 140,00 € godišnje = osnovica, a najmanje 6,66 % od osnovice za svaku godinu života djeteta, sukladno članku 191. KU, a više od toga prema volji/odluci poslodavca</p>
7.	<p>POTPORE ZA SLUČAJ SMRTI RADNIKA (članak 7. stavak 2. točka 2. Pravilnika)</p> <p>1.120,00 € = osnovica, to znači najmanje u visini osnovice, a može i više prema članku 180. KU (razlika – više od osnovice pribraja se zadnjoj plaći radnika i slijedi pravnu sudbinu zadnje/neisplaćene plaće umrlom radniku)</p>	11.	<p>DAR U NARAVI, npr. „USKRSNICA“, tj. bez ekvivalenta u usluzi, čija je pojedinačna vrijednost do 133,00 €, sukladno članku 22. stavak 3. točka 7. Pravilnika</p>
8.	<p>POTPORE U SLUČAJU SMRTI ČLANA UŽE OBITELJI RADNIKA (bračnog i izvanbračnog druga, odnosno životnog partnera i neformalnog životnog partnera, roditelja, roditelja bračnog i izvanbračnog druga, odnosno životnog partnera i neformalnog životnog partnera, djece, drugih predaka i potomaka u izravnoj liniji, usvojene djece i djece na skrbi, te punoljetne osobe kojoj je porezni obveznik imenovan skrbnikom, prema posebnom zakonu) sukladno članku 7. stavak 2. točka 3. Pravilnika</p> <p>do 560,00 = osnovica, a najmanje 50 % od osnovice za smrt bračnog druga, a 25 % za smrt djeteta i/ili roditelja radnika na skrbi, sukladno članku 181 i 182. KU, a više, samo prema volji i odluci poslodavca.</p>	12.	<p>PRIGODNE NAGRADE (1. Božićnica, 2. naknade za godišnji odmor i sl.) sukladno odredbama članka 7. stavak 2. točka 5. Pravilnika i to 50 % ukupnog iznosa za svaki od n2 navedena osnova, tj.:</p> <p>a) za Božićnicu do 350,00 € = osnovica, a najmanje 2,85 % za svaku godinu rada radnika za poslodavca, po posebnom rješenju poslodavca, kako je utvrđeno člankom 193., 194. i 195.. KU</p> <p>b) regres za GO do 350,00 € = osnovica, a najmanje 2,85 % od osnovice za svaku godinu rada radnika za poslodavca, kako je propisano člankom 193. 194. i 195. KU,</p> <p>ili UKUPNO a) + b) = 700,00 € ili</p>
9.	<p>POTPORA ZBOG NEPREKIDNOG BOLOVANJA RADNIKA DUŽEG OD 90 DANA (sukladno članku 7. stavak 2 točka</p>	13.	<p>JUBILARNE NAGRADE RADNICIMA</p> <p>Za navršenih broj godina radnog staža za istog poslodavca ili za ukupni broj godina radnog staža koje će radnik navršiti do 31. 12. tekuće godine (poslodavac odlučuje da li će radniku priznati i tzv. staž iz minulog rada), sukladno članku 7. stavak 2. istog Pravilnika:</p> <p>a) točka 6., za 10 godina radnog staža do 280,00 € = osnovica, a najmanje 30 % od osnovice, sukladno članku 190. KU, a više prema volji/odluci poslodavca</p>

- b) **točka 7., za 15 godina radnog staža do 336,00 €** = osnovica, a najmanje, odnosno više, kako je navedeno pod a)
- c) **točka 8., za 20 godina radnog staža do 392,00 €** = osnovica, a najmanje, odnosno više, kako je navedeno pod a)
- d) **točka 9., za 25 godina radnog staža 448,00 €** = osnovica, a najmanje, odnosno više, kako je navedeno pod a)
- e) **točka 10., za 30 godina radnog staža, 504,00 €** = osnovica, a najmanje, odnosno više, kako je navedeno pod a)
- f) **točka 11., za 35 godina radnog staža do 560,00 €** = osnovica, a najmanje, odnosno više, kako je navedeno pod a)
- g) **točka 12., za 40 godina radnog staža do 672,00 €** = osnovica, a najmanje, odnosno više, kako je navedeno pod a)
- h) **i isti iznos za svakih narednih 5 g r.s.**

Ako poslodavac – porezni obveznik, koji obavlja djelatnost od slobodnog zanimanja odluči obračunati i isplatiti s e b i jubilaru nagradu, pozivom na odredbe članka 33. Zakona i članka 5. Pravilnika i za takvu isplatu mora donijeti vjerodostojni dokument, pozivom na odredbe članka 6.st.1. istog Pravilnika, te članka 36. Pravilnika o doprinosima za obvezna osiguranja.

U dispozitivu rješenja – odluke poslodavac sam sebi utvrđuje iznos jubilarne nagrade, zavisno od broja jubilarnih godina za koju obračunava i isplaćuje nagradu.

Ako poslodavac nije ostvario to pravo, kao radnik javne zdravstvene ustanove ili nije ostvario pravo na teret svojih sredstava u prethodnom vremenu, može donijeti odluku o obračunu i isplati nagrade za nekoliko jubileja unazad.

Bitno je da u obrazloženju rješenja ili odluke naglasi za koji/e jubileje poslodavac isplaćuje sam sebi nagradu i konstataciju, da to pravo nije ostvario u prethodnom vremenu, bilo radom za druge poslodavce ili radom za sebe.

Pravom na obračun i isplatu jubilarne nagrade, poslodavac izjednačuje sebe sa drugim radnicima – poreznim obveznicima u sustavu društvene reprodukcije.

14. **NAGRADE UČENICIMA ZA VRIJEME PRAKTIČNOG RADA I NAUKOVANJA**, članak 6. stavak 1. točka 1. Pravilnika
do 280,00 €
15. **DNEVNICE ZA SLUŽBENO PUTOVANJE U RH** koje traje preko 12 sati/dan = puni iznos dnevnice = 30,00 €, a za službeno putovanje koje traje više od 8, a manje od 12 sati/dan = 50 % punog iznosa dnevnice, ili 15,00 € (sukladno članku 7. st. 2. toč. 19. Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika..., NN, 143/23), tj.
do 30,00 € dnevno (puni iznos dnevnice)
16. **DNEVNICE U INOZEMSTVU** (sukladno članku 7. stavak 2. točka 20. – objava NN, 16/24. – vidi prilog)
do visine iznosa propisanih za korisnike državnog proračuna
17. **NAKNADA ZA ODVOJENI ŽIVOT** - članak 7. stavak 2. toč. 13. istog Pravilnika....., isplaćuje se radniku za vrijeme provedeno na radu u mjestu sjedišta rada poslodavca ili njegove izdvojene poslovne jedinice, ako je mjesto rada različito od mjesta prebivališta ili uobičajenog boravišta tog radnika
do 280,00 € mjesečno
Iznos dnevne naknade za odvojeni život jeste mjesečni iznos naknade podijeljen brojem ukupnih dana za mjesec za koji se naknada isplaćuje
18. **OTPREMNINA RADNIKU KOJI ODLAZI U MIROVINU**, bez obzira na vrstu mirovine – starosnu, prijevremenu, invalidsku ili obiteljsku mirovinu, bitna je činjenica umirovljenja, sukladno članku 7. st. 2. toč. 14. istog Pravilnika, počev od 1.1.2024.god.
do 1.400,00 € = osnovica, a najmanje 2,85 % od osnovice za svaku godinu rada radnika za istog poslodavca, a više od toga, prema volji/odluci poslodavca, sukladno članku 178. KU
19. **OTPREMNINA ZA OTKAZ UGOVORA O RADU** – poslovno ili osobno uvjetovani otkaz, **prema članku 219. KU**, uz uvjete iz ZOR-a, da je proveo na radu kod istog poslodavca najmanje 2 g neprekidnog rada,

	<p>ili prestanak ugovora po sporazumu, ako se sporazum sklapa na temelju prijedloga poslodavca.</p> <p>Radnik ostvaruje pravo na otpremninu najmanje u visini 1/3 prosječne mjesečne plaće ostvarene u 3 mjeseca prije prestanka ugovora o radu, za svaku navršenu godinu rada kod tog poslodavca.</p> <p>Maksimalni iznos otpremnine/godina rada za istog poslodavca, prema čl.7.st.2. točka 15. Pravilnika, je iznos 896,00€</p> <p>OTPREMNINE ZBOG OZLJEDE NA RADU ILI PROFESIONALNE BOLESTI</p> <p>do 1.120,00 € za svaku navršenu godinu rada kod tog poslodavca, prema članku 7.st.2.toč. 16.</p> <p><u>Napomena:</u> rad kod istog poslodavca smatra se razdoblje rada kod prethodnog poslodavca, ako se prema odredbama ZOR-a na novog poslodavca prenose ugovori o radu radnika, zbog statusnih promjena.</p>	<p>22. STIPENDIJE UČENICIMA I STUDENTIMA ZA REDOVNO ŠKOLOVANJE na srednjim, višim i visokim školama i fakultetima</p> <p>do 560,00 €/mjesec ,sukladno članku 6. stavak 1. točka 4.</p>
<p>20.</p>	<p>POTPORA DJETETU ZA ŠKOLOVANJE, do 15 g života, odnosno do završetka osnovnoškolskog obrazovanja. Na potporu, na teret poslodavca ima pravo dijete UMRLOG radnika ili dijete BIVŠEG radnika kod kojeg je nastupio potpuni gubitak radne sposobnosti, uz uvjet, da bivši radnik ne ostvaruje primitke iz članka 21. Zakona, ukupno do propisanog iznosa, a to je iznos od 560,00 € sukladno članku 7. stavak 2. točka 17. Pravilnika</p> <p>560,00 €/mjesec, sukladno članku 7. st. 2. toč. 17. Pravilnika</p>	<p>23. DAR RADNIKU ZA PODMIRENJE TROŠKOVA LIJEČENJA, OPERATIVNOG ZAHVATA, KUPNJU LIJEKA ILI MEDICINSKOG PROIZVODA (članak 4. Pravilnika, koji izvire iz primjene odredbi članka 8. st.1.podst.8.Zakona, kao mogućnost, za osnove, prema uvjetima i iznosima, kako je propisano člancima Kolektivnog ugovora, NN, 118/19 , ako troškovi nisu plaćeni na teret svih oblika osiguranja – obvezno, dobrovoljno, privatno i na teret sredstava radnika, uz ostale uvjete iz poreznih propisa, sve prema volji i odluci poslodavca</p>
<p>21.</p>	<p>POTPORA ZA NOVOROĐENČE, u visini do 1.400,00€ = maksimalni neoporezivi iznos, prema Pravilniku a iznos potpore, do propisanog iznosa utvrđuje poslodavac, s tim, da radnik ima pravo na potporu najmanje u iznosu od 15 % od osnovice, prema članku 197. KU</p>	<p>24. Oporezivim primicima ne smatraju se troškovi prijevoza prilikom upućivanja radnika na i povratak s obrazovanja i izobrazbe za potrebe rada/radnog procesa, ako se obrazovanje i izobrazba obavljaju izvan mjesta prebivališta radnika i to visine cijene karte sredstva javnog prijevoza.</p> <p>Za istu svrhu priznaju se i troškovi smještaja do visine stvarnih izdataka, a u slučaju seminara i savjetovanja i dnevnice i/ili naknade korištenja privatnog automobila u službene svrhe, kako je navedeno pod 5.</p>
		<p>25. Primici pod red. br. 1.,2, 3., 4., 5., 15., 16. i 17., koji se odnose na izdatke za prijevozne troškove, prehranu i smještaj, međusobno se isključuju.</p>
		<p>26. Naknade koje se odnose na dnevnice za službeno putovanje u RH/inozemstvo, dnevnice za rad na teretnu i naknada za odvojeni život, međusobno se isključuju</p>

Napomena 1: Svaki osnov za isplatu, bez obzira da li se osnov uklapa u ugovoreno pravo ili ne, od 1 – 26, radnik ostvaruje na osnovi vjerodostojnog dokumenta, a to su rješenja, nalozi, obračuni, računi i dr. dokumenti koji imaju snagu vjerodostojne isprave.

Neoporezivi iznosi, koje poslodavac mora isplatiti sebi i radniku, a ne mora, iznosi/osnov koji nisu utvrđeni Kolektivnim ugovorom kao pravo radnika, pa slijedom toga ovise o volji i mogućnosti poslodavca, da li će ili ne

isplatiti i navedene neoporezive iznose su:

1. **Primjena neoporezivog iznosa materijalnog prava**, pozivom direktno na Zakon o porezu na dohodak i Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika porezu na dohodak, NN, 143/23 u primjeni od **2.1.2024.god.**, koje kao pravo radnika nije propisano Kolektivnim ugovorom, a koje poslodavac može, a ne mora obračunati radniku, kao npr. pravo **NAGRADE ZA OBRAČUN REZULTATA RADA – do 1-120,00 €/godina**
2. Identično, kako je navedeno pod 1., Poslodavac može sebi i radniku, temeljem Zakona o porezu na dohodak i Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o porezu na dohodak, NN, 143/23 u primjeni od **2.1.2024** obračunati i isplatiti neoporezivo slijedeće:
 - a) **naknadu za podmirenje troškova ugostiteljskih, turističkih i drugih usluga namijenjenih odmoru radnika**, prema propisu nadležnog ministra turizma **do 400,00 €/godina** (vidi obrazac rješenja, koji će biti objavljen u Časopisu, kad ministar turizma donese Pravilnik),
 - b) **novčanu paušalnu naknadu za podmirenje troškova prehrane za sebe i radnika do 1.200,00 €/godina**
 - c) **troškove prehrane radnika i sebe nastali za vrijeme radnog odnosa kod poslodavca, na temelju vjerodostojne dokumentacije – do 1.800,00 €/godina**,
 - d) **troškovi smještaja radnika nastali za vrijeme radnog odnosa kod poslodavca, na temelju vjerodostojne dokumentacije – stvarni troškovi do visine izdataka podmirenih bezgotovinskim putem i to za uslugu smještaja koja je obavljena u točno određenom vremenu,**
 - e) **naknade troškova redovne skrbi djece radnika i za sebe isplaćene na račun radnika ili sebi, temeljem vjerodostojne dokumentacije ustanove predškolskog odgoja (vrtići, jaslice) te drugih pravnih ili fizičkih osoba koje temeljem posebnih propisa i odluka nadležnog tijela skrbe o djeci predškolske dobi i to do visine stvarnih troškova.**
 - f) **Premije dopunskog i dodatnog zdravstvenog osiguranja, na temelju vjerodostojne dokumentacije, do 500,00 €/godišnje**
 - g) **Novčane paušalne naknade za podmirenje troškova za rad radnika na izdvojenom mjestu, npr. kod kuće, do 4,00 €/dan, a najviše do 70,00 €/mjesec.**
 - h) **Premije dobrovoljno MO u korist radnika, domaćem dobrovoljnom mirovinskom fondu do 67,00 €/mjesec, odnosno ukupno do 804,00 €/godina (članak 9. točka 18. Zakona)**

AKTUALNO!

Isplate materijalnih prava radniku u 2024.god.

- pripremio Ivan Gabrilo, dipl.iur.-

POTPORE RADNIKU ZA KUPNJU DARA DJETETU

Uvodne napomene za isplatu dara djetetu

Prema odredbama članka 191. Kolektivnog ugovora, propisano je da Radnik na radu kod člana Udruge IMA PRAVO NA POTPORU ZA KUPNJU POKLONA DJETETU, koje je mlađe od **15 godina starosti**, jednom godišnje u visini **n a j m a n j e 6,66 %** od neoporezivog iznosa za taj osnov, koji je utvrđen u

Pravilniku o porezu na dohodak, NN, 10/17, 128/17, 106/18, 1/19, 80/19, 1/20., 74/20., 1/21 102/22., 112/22, 156/22, 1/23, 3/23, 56/23 i 143/23 (u daljnjem tekstu: Pravilnik). Dar, mogli bi poistovjetiti s narodnim običajem davanja dara, koji roditelj poklanja svom djetetu, stavljajući isti u čizmicu, umjesto Sv. Nikole, kao iznenađenje i izraz ljubavi.

Odredbom članka 7. stavak 2. podstavak 18. Pravilnika o izmjeni i dopuni Pravilnika, s primjenom od 1.1.2024.god., utvrđen je neoporezivi iznos za isplatu potpore za kupnju poklona djetetu do **140,00 €**.

Rezimirajući rečeno u prethodnom stavku, u konkretnom slučaju, za ovaj oblik potpore radniku, ministar financija je propisao maksimalni iznos, kao što je navedeno u stavku drugom ovog Naputka, pa se slijedom iznijetog na isplatu ne obračunavaju doprinosi i porezi/prirez, identično obračunu za iznose koji imaju pravni tretman plaće, u smislu članka 90. stavak 4. ZOR-a (članak 9. stavak 1., točka 9. Zakona o porezu na dohodak – ako se isplaćuju do propisanih iznosa).

Uvjeti za isplatu potpore za kupnju dara djetetu

Odredba članka 191. Kolektivnog ugovora daje pravo radniku kao i poslodavcu/poduzetniku (pozivom direktno na Zakon, ne KU) na potporu za kupnju dara djetetu mlađem od 15 godina starosti, sve u okviru iznosa osnovice, u svakoj godini rada radnika za poslodavca, dok dijete ne navrš 15 godina života, računajući do 31. 12. tekuće godine.

U konkretnom slučaju zadano je pet veličina/uvjeta za isplatu dara djetetu, i to:

1. osnovica za isplatu jednog i drugog osnova do 140,00 € /godinu,
2. 6,66% od osnovice
3. djetetu, kojem je otac/majka – radnik Poslodavca ili sam poslodavac – fizička osoba nositelj zdravstvenog osiguranja,

Prikaz iznosa neumanjenog – za ispunjenje svoje obveze potpore radniku od strane poslodavca – člana Udruge za kupnju dara djetetu radnika ili sebi za svoje dijete*

Red.br.	Broj godina života djeteta s pravom na dar	%-ak za utvrđivanje potpore radniku za kupnju dara svom djetetu, zavisno od godina života djeteta	Iznos potpore prema godinama života djeteta, u € %-ak iz kol. 3 x 140,00 €
1	2	3	4
1.	15	100,00	140,00 €
2.	14	93,24	130,54
3.	13	86,58	121,21

4. mogućnost isplate jednom godišnje i

5. da je dijete mlađe od 15 godina starosti (to znači da dijete, koje je ili će u tekućoj godini navršiti 15 godina života ima pravo na potporu u 100% iznosu, tj. 140,00 €, dok svi ostali manje, ako Poslodavac ne odluči i za njih isplatiti veći iznos potpore – najviše do maksimalnog iznosa – primjena načela povoljnijeg prava za radnika, prema odluci poslodavca).

Poslodavac pri odlučivanju o isplati gore navedenog oblika potpore sebi (za svoje dijete) ili radniku mora voditi računa o naprijed navedenim uvjetima za isplatu (kad „poslodavac“ uvjetno rečeno isplaćuje i sebi to/takvo materijalno pravo, isplaćuje pozivom za Zakon i Pravilnik, ne na KU)

Odredbom članka 306. a u svezi s člankom 191. stavak 2. Kolektivnog ugovora propisano je da Poslodavac posebnim rješenjem utvrđuje pravo Radnika na isplatu za navedeni osnov potpore radniku, kako je navedeno u ovom aktu = vjerodostojni dokument iz članka 8. Pravilnika.

Da li Poslodavac – član Udruge mora isplatiti ovaj oblik «potpore» svom radniku u privatnom zdravstvu RH?

Na pitanje da li Poslodavac – član Udruge mora isplatiti potporu za navedeni osnov/godina, s obzirom da riječ "do" relativizira isplatu (moguće od 9,32 € do 140,00 €), odgovor je za privatnu praksu Hrvatske - **DA**, jer je člankom 191. Kolektivnog ugovora propisana takva obveza, kao što je navedeno u točki 2., tj. 6,66%/godina za svaku godinu života djeteta, koje je mlađe od 15 godina, prema ostalim uvjetima kako je navedeno u ovom aktu.

4.	12	79,92	111,90
5.	11	73,26	102,56
6.	10	66,60	93,24
7.	9	59,94	83,92
8.	8	53,28	74,60
9.	7	46,62	65,27
10.	6	39,96	55,95
11.	5	33,30	46,62
12.	4	26,64	37,30
13.	3	19,98	28,00
14.	2	13,32	18,65
15.	1	6,66	9,32

* Poslodavac/poduzetnik prema sebi/za svoje dijete, glede visine iznosa može postupiti i drugačije

Iznos iz kolone 5 – razlika do propisanog iznosa u obračunu radi isplate za kupnju dara ovisi o volji/financijskog mogućnosti poslodavca.

Iznos iz kolone 4 je minimalni iznos potpore radniku za kupnju dara djetetu, koji mu poslodavac mora isplatiti.

Godine života djeteta iz kolone 2 računaju se do 31.12. tekuće godine.

**MODEL RJEŠENJA, KADA
POSLODAVAC OBRAČUNAVA
PRAVO/IZNOS, PREMA
KOLEKTIVNOM UGOVORU
(MINIMUM PRAVA)**

.....

(naziv i sjedište privatne prakse)

U,2024.g.

Broj:/24.

Na osnovi odredbi članka 306. Kolektivnog ugovora za djelatnost privatnog zdravstva Hrvatske, a u svezi s odredbom članka 191. istog Kolektivnog ugovora, respektirajući odredbe članka 9. stavak 1. podstavak 9. Zakona o porezu na dohodak, 115 /16, 106/18, 121/19 , 32/20, 138/20 i 114/23, članka 7. stavak 2. podstavak 18. Pravilnika o porezu na dohodak NN, 10/17, 128/17, 106/18, 1/19, 80/19., 1/20., 74/20.,1/21 , 102/22., 112/22., 156/22., 1/23., 3/23., 56/23. i 143/23. d o n o s i m

RJEŠENJE

o pravu radnika na potporu, za kupnju dara djetetu, koje je mlađe od 15 godina života, za 2024.g.

Točka 1.

Radniku, koji

(ime i prezime)

obavlja poslove

(naziv poslova)

za njegovo dijete..... koje

(ime djeteta)

je zdravstveno osigurano po Radniku, staro godina, utvrđujem pravo za isplatu potpore za kupnju poklona djetetu za "Svetog Nikolu", odnosno za dan "Djeda Božićnjaka", sve za 2024.g., u iznosu od€.

Točka 2.

Potporu iz prethodne točke isplatiti Radniku na njegov tekući račun, tijekom prosinca 2024.g., a najkasnije do 31. 12.2024.g.

Točka 3.

Isplatu potpore iz točke 1. i ovog Rješenja, evidentirati na poslovne

rashode, bez obračuna doprinosa i poreza/prireza.

Točka 4.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se tijekom prosinca 2024.g.

Obrazloženje:

Poslodavac je odlučio Radniku utvrditi pravo na potporu, za kupnju poklona djetetu, mlađem od 15 godina života, koji ostvaruje pravo na zdravstveno osiguranje, iz rada svog roditelja, za Poslodavca, sukladno članku 191. Kolektivnog ugovora .

Dijete Radnika imagodina, računajući do 31.12.2024.g., što znači 15 ili manje od 15 godina života, pa slijedom toga ima pravo na potporu za navedeni osnov.

Ako broj godina života djeteta Radnika pomnožimo sa 6,66 %, dobijemo ukupni % od%, koji uvjetuje visinu potpore.

Visina potpore utvrđuje se tako, da se dobiveni % iz prethodnog stavka množi sa iznosom osnovice, iz stavka 6. ovog obrazloženja, sukladno članku 191. stavak 1. Kolektivnog ugovora.

Osnovica za osnov potpore roditelju za kupnju poklona djetetu, u smislu članka 177. Kolektivnog ugovora je iznos koji je propisao ministar financija, u Pravilniku o porezu na dohodak.

Za 2024.g. iznos potpore je 140,00 € - primjena Pravilnika NN, 143/23, od 1.1.2024.god.

Stavljajući u odnos dobiveni % iz stavka 3. ovog obrazloženja i novi iznos potpore od 140,00 € , Poslodavac je utvrdio pravo Radniku za potporu, za njegovo dijete u iznosu od€, kao minimum prava/osnov na koji Radnik ima, temeljem primjene Kolektivnog ugovora (retroaktivna primjena za obračun do navedenog iznosa).

Rezimirajući rečeno, Poslodavac je odlučio obračunati i isplatiti Radniku potporu, u smislu članka 177. stavak 1. Kolektivnog ugovora, kako je utvrđeno u točki 1. izrijeke.

Pouka o pravnom lijeku:

Nezadovoljan Radnik ima pravo staviti prigovor na ovo Rješenje u roku od 15 dana, računajući od dana prijema. Ako Poslodavac ne odgovori na prigovor Radnika u roku od 15 dana ili odgovori negativno, Radnik ima pravo u ponovljenom roku od 15 dana tražiti ostvarenje svog prava tužbom od nadležnog suda.

Dostavljeno: Poslodavac:

1. Radniku

2. Knjigovođi _____

3. Arhivi

2. MODEL RJEŠENJA, KADA POSLODAVAC OBRAČUNAVA ZA DAR PRAVO/IZNOS, VIŠE OD MINIMUMA, NA KOJI GA OBVEZUJE KOLEKTIVNI UGOVOR

.....

(naziv i sjedište privatne prakse)

U2024.g.

Broj:/24.

Na osnovi odredbi članka 306. Kolektivnog ugovora za djelatnost privatnog zdravstva Hrvatske, a u svezi s odredbom članka 191. istog Kolektivnog ugovora, respektirajući odredbe članka 9. stavak 1. podstavak 9. Zakona o porezu na dohodak, 115 /16, 106/18, 121/19 , 32/20, 138/20 i 114/23, članka 7. stavak 2. podstavak 18. Pravilnika o porezu na dohodak NN, 10/17, 128/17, 106/18, 1/19, 80/19., 1/20., 74/20.,1/21 , 102/22., 112/22., 156/22., 1/23, 3/23., 56/23. i 114/23. d o n o s i m

RJEŠENJE

o pravu Radnika na potporu, za kupnju dara djetetu, koje je mlađe od 15 godina života, za 2024.g.

Točka 1.

Radniku....., koji

(ime i prezime)

obavlja poslove,

(naziv poslova)

za njegovo dijete, koje je

(ime djeteta)

Zdravstveno osigurano po Radniku, staro godina, utvrđujem pravo za isplatu potpore za kupnju dara djetetu za "Svetog Nikolu", odnosno za dan "Djeda Božićnjaka", sve za 2024.g., u iznosu od **140,00 €**, tj. maksimalni iznos propisan za taj osnov.

Točka 2.

Potporu iz prethodne točke isplatiti za dijete Radniku na njegov tekući račun, tijekom prosinca 2024.g., a najkasnije do 31. 12.2024.g.

Točka 3.

Isplatu potpore iz točke 1. i ovog Rješenja, evidentirati na poslovne rashode, bez obračuna doprinosa i poreza/prireza.

Točka 4.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se tijekom prosinca 2024.g.

Obrazloženje:

Poslodavac je odlučio Radniku utvrditi pravo na potporu, za kupnju dara njegovom djetetu, mlađem od 15 godina života, koji ostvaruje pravo na zdravstveno osiguranje, iz rada svog roditelja, za Poslodavca, sukladno članku 191. Kolektivnog ugovora.

Dijete Radnika ima _____ godina, računajući do 31.12.2024.g., što znači 15 ili manje od 15 godina života, pa slijedom toga ima pravo na potporu za navedeni osnov.

Ako broj godina života djeteta radnika pomnožimo sa 6,66 %, dobijemo ukupni % od _____%, koji uvjetuje visinu potpore.

Visina potpore utvrđuje se tako, da se dobiveni % iz prethodnog stavka množi sa iznosom osnovice, sukladno članku 191. stavak 1. Kolektivnog ugovora.

Osnovica za izračun potpore roditelju za kupnju dara djetetu, u smislu članka 1. Kolektivnog ugovora je iznos koji je propisao ministar financija, u Pravilniku o porezu na dohodak.

Za 2024. g. iznos potpore je 140,00 € .

Stavljajući u odnos dobiveni % iz stavka 3. ovog obrazloženja i iznos potpore od 140,00 € ispada, da bi Radnik imao pravo na potporu od _____€.

Međutim, poslodavac je svojevrijedno odlučio Radniku isplatiti € potpore, tj. maksimalni iznos propisan za isti osnov, ili€ više, što je više od iznosa na koji ga obvezuje Kolektivni ugovor iz stavka 3. ovog obrazloženja za ____% (_____€ odobrene potpore/iznos iz stavka 3).

Rezimirajući rečeno, Poslodavac je odlučio obračunati i isplatiti Radniku potporu, u smislu članka 175. stavak 2. Kolektivnog ugovora, kako je utvrđeno u točki 1. izrijeke.

Pouka o pravnom lijeku:

Nezadovoljan Radnik ima pravo staviti prigovor na ovo Rješenje u roku od 15 dana, računajući od dana prijema. Ako Poslodavac ne odgovori na prigovor Radnika u roku od 15 dana ili odgovori negativno, Radnik ima pravo u ponovljenom roku od 15 dana tražiti ostvarenje svog prava tužbom od nadležnog suda.

Dostavljeno: Poslodavac:

1. Radniku

2. Knjigovođi _____

3. Arhivi

* * * * *

Obveza donošenja rješenja o isplati u smislu članka 9. stavak 2. Zakona o porezu na dohodak, da bi isplata bila zakonita

Odredbom članka 9. stavak 2. Zakona propisano je da se isplate iz članka 7. Pravilnika, pa tako i isplate «Božićnice» i dara djetetu priznaju **samo** na temelju vjerodostojnih isprava (**račun, obračun, odluka, rješenje, potvrda i sl.**), što je detaljizirano člankom 8. Pravilnika o porezu na dohodak, kojeg je donio ministar financija, prema zakonskoj ovlasti.

* * * * *

Obračun i isplata «Božićnice»/2024.

- pripremio Ivan Gabriilo, dipl. iur. -

Uvodne napomene za isplatu «Božićnice»

Prema odredbama članka 193. i 194. Kolektivnog ugovora za djelatnost privatnog zdravstva Hrvatske – NN, 118/19. i 148/22. (u daljnjem tekstu: Kolektivni ugovor) Radnik ima pravo NA ISPLATU prigodne nagrade u formi "Božićnice", u visini **n a j m a n j e** 2,85%/godina rada za poslodavca, prema članku 194. Kolektivnog ugovora = ukupni %-tak x osnovica iz članka 193. istog Kolektivnog ugovora, koja iznosi 50 % ukupne jedinstvene osnovice propisane za isplatu Božićnice i regresa za GO.

Prema odredbama Pravilnika o porezu na dohodak NN, 10/17, 128/17, 106/18, 1/19, 80/19., 1/20., 74/20., 1/21, 102/22., 112/22., 156/22., 1/23., 3/23., 56/23. i 143/23. (u daljnjem tekstu: Pravilnik) jedinstveni iznos osnovice za obračun nagrade, uz „Božićnicu“ čini zajedno i iznos naknade za regres za GO i to ukupno 700,00 € i to neoporezivog iznosa (vidi Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika u primjeni od 1.1.2024.god.).

To znači, da se iznos iz prethodnog stavka od 700,00 €, primjenom odredbi članka 193. Kolektivnog ugovora dijeli u omjeru 50 : 50 ili 350,00 € prigodne nagrade za korištenje GO, odnosno 350,00 € kao nagrade za „Božićnicu“.

Odredbom članka 8. i 9. Zakona o porezu na dohodak, NN, 115/16. do 114/23 i članka 4. do 8. Pravilnika, propisano je da se porez na dohodak ne plaća, između nabrojanih osnova i na primitke radnika i fizičkih osoba iz članka 9. Zakona po osnovi naknada, potpora i nagrada koje im isplaćuje poslodavac do propisanih iznosa (fizička osoba = poslodavac/poduzetnik)

Odredbom članka 9. stavak 2. Pravilnika o porezu na dohodak (u daljnjem tekstu: Pravilnik), ministar financija propisao je neoporezivi iznos naknada, potpora i nagrada, sukladno ovlastima iz članka 9. stavak 2. Zakona, pa tako i za isplatu regresa odnosno "Božićnice", koji zajedno iznose do **700,00 € godišnje**.

Mjerila i kriterije za ostvarenje navedenog prava, za članove Udruge, razrađeni su člankom 194. Kolektivnog ugovora.

Primjena članka 178. Kolektivnog ugovora

Odredba članka 194. Kolektivnog ugovora daje pravo Radniku na isplatu prigodne nagrade u formi "Božićnice", sve u okviru iznosa iste osnove iz članka 193. Kolektivnog ugovora i to u svakoj godini rada radnika za poslodavca.

Za navedeni iznos nagrade/naknade, za „Božićnicu“/regres za GO, zadana su tri uvjeta, i to:

1. osnovica za isplatu = **do 350,00 €**/godinu rada Radnika za istog Poslodavca $700,00 \text{ €} : 2 = 350,00 \text{ €}$ za „Božićnicu“ i regres za GO),
2. **2,85%** za svaku godinu rada radnika za poslodavca – istog poslodavca, obračunato na iznos osnovice i
3. = **ukupni %-tak** ____prema točki 2.
4. = **iznos za isplatu „Božićnice“/regresa za GO** (%-tak pod 3 x osnovica pod 1.)

Poslodavac pri odlučivanju o isplati bilo kojeg pojedinačnog prava/radnik, mora voditi računa o naprijed navedenim činjenicama – veličinama.

Odredbom članka 306. Kolektivnog ugovora, a u svezi s člankom 194. stavak 2. istog Kolektivnog ugovora propisano je da poslodavac posebnim rješenjem utvrđuje pravo radnika na isplatu za osnov naveden pod točkom 3. prethodnog stavka.

Na pitanje, da li poslodavac mora isplatiti nagradu/naknadu za navedene

osnove/godina, s obzirom da riječ "do" relativizira isplatu (moguće od 0 do 350,00 €), odgovor je, u privatnoj praksi Hrvatske – DA - jer je člankom 194. Kolektivnog ugovora propisano takvo pravilo/obveza, kao što je navedeno u točki 2., tj. najmanje 2,85%/godina rada za istog Poslodavca x osnovica.

* * * * *

Primjer Rješenja za isplatu «Božićnice»

1. MODEL RJEŠENJA, KADA POSLODAVAC OBRAČUNAVA PRAVO/IZNOS, PREMA KOLEKTIVNOM UGOVORU (MINIMUM PRAVA)

(naziv i sjedište privatne prakse)

U _____, ____2024.g.

Broj: ____/24.

Na osnovi odredbi članka 306. Kolektivnog ugovora za djelatnost privatnog zdravstva Hrvatske, respektirajući odredbe članka 194. stavak 2. istog Kolektivnog ugovora i odredbe članka 9. stavak 1. podstavak 9. Zakona o porezu na dohodak, 115/16. do 114/23. i članka 7. stavak 2. podstavak 5. Pravilnika o porezu na dohodak NN, 10/17, do 143/23. d o s i m

RJEŠENJE

o pravu radnika na obračun/isplatu "Božićnice", za 2024.g.

Točka 1.

Radniku....., koji

(ime i prezime)

obavlja poslove,

(naziv poslova)

utvrđujem pravo na obračun, radi isplate "Božićnice" za 2024.g. u iznosu od €.

Točka 2.

"Božićnicu" iz prethodne točke isplatiti Radniku na njegov tekući račun, tijekom prosinca 2024.g., a najkasnije do 31. 12. 2024. g.

Točka 3.

Isplatu "Božićnice", na osnovi ovog Rješenja, knjigovodstvo Poslodavca će izvršiti na teret poslovnih rashoda/24., bez obračuna doprinosa i poreza/prireza.

Točka 4.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se tijekom prosinca 2024.g., a najkasnije do roka kako je navedeno u točki 2.

Obrazloženje:

Prema odredbama članka 193. Kolektivnog ugovora, koji je citiran u uvodu ovog Rješenja (u daljnjem tekstu: Kolektivni ugovor) radnik na radu u privatnoj praksi Hrvatske ima pravo na nagradu u formi "Božićnice" i naknadu za regres za GO u ukupnom iznosu od 700,00 €/godinu, koji se dijeli u omjeru 50 : 50 na iznos za „Božićnicu“ i za regres za GO. Za jedno i drugo pravo radnik ostvaruje naknadu u protuvrijednosti 2,85 % od iznosa osnovice, za svaku godinu radnog staža za svog poslodavca, kako to propisuje članak 194. Kolektivnog ugovora

Osnovica za obračun prava na „Božićnicu“ utvrđena je člankom 193. Kolektivnog ugovora, kao 50 % ukupnog iznosa koji je propisan člankom 7. stavak 2. podstavak 5. Pravilnika o porezu na dohodak (u daljnjem tekstu: Pravilnik) za regres za GO i za „Božićnicu“, pa tako i za 2024.g. i iznosi 700,00 €, za jedan i drugi osnov.

Radi primjene odredbi članka 194. Kolektivnog ugovora koji razrađuje uvjete /kriterije i način ostvarenja prava samo za „Božićnicu“ Poslodavac je utvrdio, da je njegov Radnik proveo na radu kod njega, ____godina.

Nastavno, Poslodavac je pristupio izračunu prava Radnika za "Božićnicu", prema parametrima i to kako slijedi:

- 2,85 % x ____godina radnog staža = ____% ukupno,
- x 350,00 € = ukupno _____€ za "Božićnicu", sve za 2024.g.

Rezimirajući rečeno, Poslodavac je odlučio obračunati i isplatiti Radniku za "Božićnicu" iznos, kako je navedeno u točki

1. izrijeke, sve u okviru prava/obračun iz stavka 4. ovog obrazloženja, sve na teret 2024.g.

Time je Poslodavac obračunao/isplatio Radniku za jedan i drugi osnov iznos na koji ga obvezuje primjena Kolektivnog ugovora, kako je utvrđeno u stavku 4. ovog obrazloženja.

Isplaćeni iznos uklapa se u maksimalno mogući/dozvoljeni iznos isplate za regres za GO i „Božićnicu“/godina, prema odredbama Pravilnika, pa slijedom iznijetog Poslodavac evidentira trošak isplate prema ovom Rješenju u svoje poslove rashode/2024.g., bez obračuna poreza/prireza, temeljem članka 9. Zakona o porezu na dohodak, kao i bez obračuna doprinosa, temeljem Zakona o doprinosima za obvezna osiguranja.

Pouka o pravnom lijeku:

Nezadovoljan radnik ima pravo staviti prigovor na ovo Rješenje u roku od 15 dana, računajući od dana prijema. Ako poslodavac ne odgovori na prigovor radnika u roku od 15 dana ili odgovori negativno, radnik ima pravo u ponovljenom roku od 15 dana tražiti ostvarenje svog prava tužbom od nadležnog suda.

Dostavljeno: Poslodavac:

1. Radniku
2. Knjigovođi
3. Arhivi

* * * * *

2. MODEL RJEŠENJA - KADA POSLODAVAC OBRAČUNAVA PRAVO/IZNOS, VIŠE OD MINIMUMA, NA KOJI GA OBVEZUJE KOLEKTIVNI UGOVOR

.....
(naziv i sjedište privatne prakse)
U,.....2024.g.

Na osnovi odredbi članka 306. Kolektivnog ugovora za djelatnost privatnog zdravstva Hrvatske, respektirajući odredbe članka 194. stavak 2. istog Kolektivnog ugovora i odredbe članka 9. stavak 1. podstavak 9. Zakona o porezu na dohodak, 115 /16. do 114/23. I članka 7. stavak 2. podstavak 5. Pravilnika o porezu na dohodak NN, 10/17, do 143/23. d o s i m

RJEŠENJE

**o pravu Radnika na obračun/isplatu
"Božićnice" za 2024. g.**

Točka 1.

Radniku, koji
(ime i prezime)
obavlja poslove,
(naziv poslova)

utvrđujem pravo na obračun, radi isplate nagrade u formi "Božićnice" za 2024. g. u iznosu od€.

Točka 2.

"Božićnicu" iz prethodne točke isplatiti Radniku na njegov tekući račun, tijekom prosinca 2024. g., a najkasnije do 24. 12. 2024.g.

Točka 3.

Isplatu "Božićnice", na osnovi ovog Rješenja, knjigovodstvo Poslodavca će izvršiti bez obračuna doprinosa i poreza/prireza i evidentirati na poslovne rashode Poslodavca/2024.

Točka 4.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se tijekom prosinca 2024.g., a najkasnije do roka iz točke 2. ovog dispozitiva.

Obrazloženje:

Poslodavac je odlučio Radniku utvrditi pravo na "Božićnicu" u iznosu, koji je veći od iznosa na koji ga obvezuje Kolektivni ugovor iz uvoda ovog Rješenja (Kolektivni ugovor).

Naime, Poslodavca, prema broju godina radnog staža Radnika za Poslodavca (..... god.), pripadajućeg %/god. r.s. i ukupno, kako je propisano člankom 194. Kolektivnog ugovora, te iznosa osnovice, obvezuje isplata "Božićnice" od€.

Važeći iznos osnovice za 2023.g., prema odredbama članka 7. Pravilnika o porezu na dohodak je za jedan i drugi osnov , tj. regres za GO i „Božićnicu" 700,00 € , koji se za navedene osnove dijeli prema omjeru 50 : 50, kako to propisuje članak 193. Kolektivnog ugovora.

Ako je Poslodavac obračunao Radniku pravo za regres za GO u manjem iznosu, on može za obračun „Božićnice" isplatiti i veći iznos i to za razliku manje isplaćenog iznosa za regrese za GO, tj. manje od 350,00 € i obrnuto.

Rezimirajući rečeno, Poslodavac je utvrdio Radniku pravo na veći iznos Božićnice od iznosa n a koji ga obvezuje primjena članka 194. Kolektivnog ugovora, ali ne više od maksimalnog iznosa propisanog za jedan i drugi osnov prava, prema članku 193. Kolektivnog ugovora.

Ukupni iznos isplaćen odobren za "Božićnicu", prema ovom Rješenju, sve za 2024.g., ako se uklapa u iznos od 700,00 €, zajedno sa obračunatim pravom za regres za GO, Poslodavac može evidentirati na svoje poslovne rashode, bez obračuna poreza/prireza, sukladno članku 8. i 9. Zakona o porezu na dohodak i bez obračuna doprinosa, sukladno Zakonu o doprinosima.

Rezimirajući rečeno, riješeno je kao što je navedeno u točki 1. izrijeke.

Pouka o pravnom lijeku:

Nezadovoljan Radnik ima pravo staviti prigovor na ovo Rješenje u roku od 15 dana, računajući od dana prijema. Ako Poslodavac ne odgovori na prigovor radnika u roku od 15 dana ili odgovori negativno, radnik ima pravo u ponovljenom roku od 15 dana tražiti ostvarenje svog prava tužbom od nadležnog suda.

Dostavljeno: Poslodavac:
1. Radniku
2. Knjigovođi
3. Arhivi

* * * * *

**I ZDRAVSTVENI RADNICI
PRIVATNE PRAKSE IMAJU PRAVO
NA «BOŽIĆNICU», ODNOSNO
DAR SVOM DJETETU, IDENTIČNO
KAKO JE PROPISANO ZA NJIHOVE
RADNIKE**

Prema odredbama članka 9. stavak 1. podstavak 10. Zakona o porezu na dohodak (115 /16, do 114/23.), porez na dohodak fizička osoba samostalne djelatnosti ne plaća, između nabrojanih osnova i za osnov iz stavka 1.10.:

- primitke po osnovi naknada, potpora i nagrada osoba koje obavljaju samostalne djelatnosti iz članka 29. ovog Zakona i druge djelatnosti koje se oporezuju na način propisan za samostalnu djelatnost i to samo do propisanih iznosa.

Člankom 29 Zakona, na koji upućuje članak 32. istog Zakona

propisano je da se obrtom i s obrtom izjednačenim djelatnostima smatraju, između ostalog i:

- djelatnosti slobodnih zanimanja – profesionalne djelatnosti fizičkih osoba, koje su po toj osnovi obvezno osigurane prema propisima koje uređuju obvezna osiguranja, odnosno djelatnosti fizičkih osoba kojima su to osnovne djelatnosti i koje su po toj osnovi upisane u registar poreznih obveznika poreza na dohodak (**samostalna djelatnost zdravstvenih djelatnika, veterinara, odvjetnika, javnih bilježnika, revizora, arhitekata i...**).

Odredbom članka 9. stavak 1. podstavak 10. (do propisanih iznosa) istog Zakona, glede ostvarenja prava zdravstvenog radnika privatne prakse – obveznika plaćanja poreza na dohodak, a u svezi sa primicima po osnovi naknada, potpora i nagrada propisano je:

- da se pri utvrđivanju dohotka ne odbijaju izdaci koje je poduzetnik registrirao pri obavljanju djelatnosti po osnovi naknada potpora i nagrada iznad propisanih iznosa.

Iznosi naknada, potpora i nagrada propisani su Pravilnikom o porezu na dohodak, identičnim propisom, koji obvezuje i poslodavca u isplati svojim radnicima

Naime, člankom 7. stavkom 1. Pravilnika o porezu na dohodak, propisano je da se primici po osnovi naknada, potpora i nagrada i... smatraju primici od nesamostalnog rada, samo za iznose koji prelaze propisane iznose/osnov iz stavka 2. ovog članka.

Iznose iz članka 7. stavak 2. Pravilnika objavili smo na stranicama ovog Časopisa.

Isprava – dokument, koji ima snagu vjerodostojnosti, daje legitimaciju privatniku za legaliziranje isplate naknade, potpore i nagrade

Vjerodostojna isprava za ostvarenje prava na naknadu, potporu i nagradu = uvjet za ostvarenje prava

Prema odredbama članka 8. Pravilnika, na kojeg upućuje primjena članka 9. Zakona, propisano je da se

isplate iz članka 7. Pravilnika, znači sve isplate po osnovi naknada, potpora i nagrada moraju temeljiti na vjerodostojnoj ispravi (ugovor, odluka, rješenje, račun, obračun, potvrda i...).

* * * * *

Model Rješenja za isplatu potpore za kupnju dara djetetu privatnika-poduzetnika¹

.....
(naziv i sjedište privatne prakse)
U,.....2024.g.

Na osnovi odredbi članka 306. Kolektivnog ugovora za djelatnost privatnog zdravstva Hrvatske, respektirajući odredbe članka 191. stavak 2. istog Kolektivnog ugovora i odredbe članka 9. stavak 1. podstavak 9. Zakona o porezu na dohodak, 115 /16 do 114/23. i članka 7. stavak 2. podstavak 18. Pravilnika o porezu na dohodak NN, 10/17, do 143/23. d o s i m

RJEŠENJE

o isplati sebi iznosa potpore za kupnju dara svom djetetu za 2024.g.

1. Sebi.....(ime i prezime), zato jer obavljam privatnu praksu, čime sam stekao status poreznog obveznika poreza na dohodak, u smislu članka 29. Zakona, koji je citiran u uvodu ovog Rješenja odobravam isplatu potpore za kupnju dara svom djetetu za 2024.g. u iznosu€.
2. Potporu za kupnju dara iz prethodne iz prethodne točke isplatiti ću sebi u XII/24., bez obračuna doprinosa, poreza i prireza.

Obrazloženje:

Obavljam djelatnost privatne prakse u ordinaciji _____djelatnosti. Time sam uključen u sustav poreznih obveznika poreza na dohodak, propisan za obrt i s obrtom izjednačene djelatnosti, u smislu članka 29. Zakona o porezu na dohodak

Sukladno rečenom, koristim pravo iz članka 9. stavak 1. točka 10. Zakona da sebi obračunam, radi isplate, bez obračuna poreza, prireza i doprinosa iznos potpore, jer isti obračunavam do propisanog iznosa.

Iznos potpore utvrdio sam u maksimalno mogućem iznosu, na koji se ne

¹ Zdravstveni radnik u statusu privatnika je poduzetnik, prema definiciji iz članka 44. Općeg poreznog zakona (pravna/fizička osoba osnovana s namjerom stjecanja dohotka, dobiti ili drugih gospodarstvenih koristi = obveznik plaćanja poreza iz rezultata)

obračunavaju doprinosi, porez i prirez, prema članku 9. stavak 1. podstavak 1. Zakona o porezu na dohodak.

Isplatom iznosa, kako je navedeno u prethodnom stavku, potvrđujem da nisam prekoračio dozvoljeni iznos, kao propisani iznos koji je oslobođen plaćanja poreza, prireza i doprinosa, sukladno članku 9 Zakona o porezu na dohodak.

Ovo Rješenje ima snagu vjerodostojne isprave, koja isplati daje snagu zakonitosti, u smislu članka 8. Pravilnika o porezu na dohodak.

Poduzetnik

* * * * *

Model Rješenja za isplatu «Božićnice» privatniku

.....
(naziv i sjedište privatne prakse)

U,2024.g.

Broj:/23.

Na osnovi odredbi članka 29. i 33. stavak 1. podstavak 3. Zakona o porezu na dohodak, 115/16.do 114/23. respektirajući odredbe članka 7. stavak 2. podstavak 5. Pravilnika o porezu na dohodak, NN, 10/17, do 143/23. d o n o s i m

R J E Š E N J E

o isplati «Božićnice» za 2024. g. sebi, poreznom obvezniku iz članka 29. Zakona o porezu na dohodak, koji obavlja djelatnost slobodnog zanimanja

1. Sebi(ime i prezime), odobravam isplatu „Božićnice“

za 2024.g. u iznosu od €, zato jer obavljam privatnu praksu i jer sam time stekao status poreznog obveznika poreza na dohodak, u smislu članka 29. Zakona, koji je citiran u uvodu ovog Rješenja.

2. «Božićnicu» iz prethodne točke isplatiti sebi u XII/24., bez obračuna doprinosa, poreza i prireza.

Obrazloženje:

Obavljam djelatnost privatne prakse u ordinaciji djelatnosti. Time sam uključen u sustav poreznih obveznika poreza na dohodak, propisan za obrt i s obrtom izjednačene djelatnosti, u smislu članka 29. Zakona o porezu na dohodak.

Sukladno rečenom, koristim pravo iz članka 9. stavak 1. točka 10. Zakona da sebi obračunam radi isplate, bez obračuna poreza, prireza i doprinosa iznos nagrade, jer isti obračunavam do propisanog iznosa.

S obzirom da sam za 2024.g. obračunao/isplatio regres za GO u iznosu €, do maksimalnog. iznosa za osnov «Božićnice»/regresa za GO, prema Pravilniku ostalo je neisplaćeno€.

Obračunom/isplatom „Božićnica“ + regres za GO/2024., nisam prekoračio maksimalni iznos iz članka 7. Pravilnika o porezu na dohodak, propisan za jedan i drugi osnov, te slijedom iznijetog, za obračunato/isplaćeno jedno i drugo pravo nisam u obvezi obračunati porez, prirez i doprinose, sukladno članku 9. Zakona o porezu na dohodak.

Taj iznos odlučio sam isplatiti sebi, kao «Božićnicu» sve kako je navedeno u točki 1. izrijeke.

Ovo Rješenje ima snagu vjerodostojne isprave, koja isplati daje snagu zakonitosti.

M.P.

.....
(potpis)

PODACI O PLAĆAMA U RH

P R O S J E K

NETO PLAĆE PO ZAPOSLENOM U PRAVNIM OSOBAMA RH ZA RAZDOBLJE 1997. do 2023. god., SA INDEKSOM ODNOSA PLAĆE Ø I-IX/2024/2023.

- Pripremio Ivan Gabriilo, dipl. iur. -

Tablica br. 1.

Naziv djelatnosti Grupacije/podgrupacije	Prosječna neto plaća/radnik/godina u €/ kn												
	1997.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022., u € i kn	2023.	I- IX/202 4.	Indeks Ø I- IX/24/2 023
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Financije i djelatnost osiguranja	3.320	7.892	7.747	7.890	8.338	8.523	8.862	9.329	9.757	1.380 10.398	1.507	1.651	109,56
Od toga:													
-Financijske uslužne djelatnosti				8.741	9.171	9.290	9.637	10.155	10.647	1.511 11.388	1.623	1.772	109,18
-Osiguran /reosig.				7.083	7.583	7.881	8.195	8.722	9.229	1.300 9.796	1.440	1.585	110,07
-Pomoćne djelatnosti za navedene poddjel.				6.184	6.525	6.738	7.136	7.392	7.564	1.057 7.963	1.185	1.311	110,63
Obrazovanje	2.193	928 5.446	818 6.155	840 6.147	901 6.391	952 6.580	982 6.802	936 7.285	1.045 7.816	1.087 8.190	1.217	1.459	119,89
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	2.783	7.081	6.224	6.323	6.723	7.058	7.282	7.409	7.862	1.113 8.385	1.248	1.386	111,06
Od toga:													
-Znanstveno istraživanje i razvoj			8.406	8.485	8.982	9.166	9.454	9.969	10.680	1.482 11.165	1.628	1.865	114,56
Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	2.785	6.395	6.609	6.696	7.004	7.221	7.519	8.195	8.808	1.231 9.274	1.410	1.721	122,06
Od toga:													
-Zdravstvena zaštita			935 7.118	965 7.263	1015 7.573	1054 7.811	1102 8.168	1169 8.807	1269 9.547	1.325 9.982	1.511	1.860	123,10
- Socijalna skrb			4.723	4.751	4.968	5.294	5.660	5.947	6.188	867 6.534	996	1.227	123,19
Javna uprava i obrana, obvezno, socijalno osiguranje	2.653	790 6.031	848 6.455	870 6.552	921 6.871	961 7.126	1.010 7.488	1.061 7.996	1.115 8.391	1.186 8.938	1.361	1.639	120,43
UKUPNO SVI:	2.377	725 € 5.533	735 € 5.594	755 € 5.685	792 € 5.985	842 € 6.242	871 € 6.457	898 € 6.763	948 € 7.129	1.016 7.653	1.148	1.305	113,68

Izvor: Državni zavod za statistiku, Statistika u nizu, tablica 9.3.6., studeni 2024.god.

Komentar: Ivan Gabriilo, dipl. iur.

Najveću prosječnu neto plaću ostvarili su zaposleni u grupaciji Zdravstvena zaštita i socijalna skrb sa iznosom od 1.721 € i to sa stopom rasta 22,06 % u usporedbi sa prosječnim iznosom neto plaće svih iz 2023.god. Uspoređujući taj iznos sa prosječnim iznosom iz 2016.god. dobijemo podatak, da je prosječna plaća promatranog razdoblja o.g. veća od prosjeka 2016.g. ili 8 g unazad za 93,59 %, odnosno da je rasla po prosječnoj stopi od 11,70 %/godina. Prosječni rast plaće u toj grupaciji za 22,06 % u odnosu na prosjek 2023.g. ili za cca 9 %-tnih bodova više od prosječne stope rasta plaća svih zaposlenih u pravnim osobama produkt je povećanja osnovice (947,18 €) za izračun plaća u javnim

službama i državnoj upravi i primjene Zakona o plaćama u javnim službama, te Uredbe o koeficijentima složenosti/radno mjesto donijete od strane Vlade RH za izvršenje citiranog Zakona (eksplozija plaća u javnim službama za 47 i više %). U toj grupaciji, najveću prosječnu plaću ostvarili su zaposleni u zdravstvenoj zaštiti sa 1.860 € i to stopom rasta od 23,10 % u odnosu na prosjek 2023.god.

Na 2. mjesto te/takve rang/liste razvrstani su zaposleni u u Financijama i djelatnosti osiguranja sa 1.651 € neto prosječno/zaposleni ili sa rastom 9,56 % u odnosu na prosjek 2023.god. Uspoređujući tu/takvu plaću sa plaćom iz 2016.god., što znači 8 godina unazad, mjereno eurom i za tu godinu prema tečaju 7,5345 kn/€ (1.028 €) dobijemo podatak da su plaće u toj djelatnosti porasle 60,60 % ili prosječno 7,58 %/godina.

Prosječna plaća te grupacije od 1.651 € u usporedbi sa prosječnom neto plaćom svih zaposlenih u pravnim osobama u RH za isto razdoblje veća je za 26,51 %, iako je prosječna neto plaća svih ostvarena u promatranom razdoblju u odnosu na prosjek 2023.god. veća za SAMO 13,68 %. To znači, da je iznos prosječne neto plaće u grupaciji Financija u odnosu na iznos prosječne neto plaće svih bio za cca 13 %-tnih bodova veći, iako je indeks rata bio za cca 4 %-tna boda manji (I-IX/2024/2023).

Na 3. mjesto te/takve rang liste razvrstani su zaposleni u socijalnoj skrbi, javnoj upravi, obrani i obveznom soc. osiguranju sa 1.639 € prosječno neto/mjesec i sa stopom rasta od 20,43 % u odnosu na prosjek 2023.god. ili za cca 7 %-tnih bodova više od prosječne stope rasta svih (utjecaj – vidi komentar za najveću prosječnu plaću).

Općenito za sve

Prosječna neto plaća svih od 1.305 € veća je od prosječne neto plaće svih ostvarene prije 8 godina, tj. iz 2016.god. za 72,85 %, što znači, da je prosječna neto plaća svih porasla prosječno po stopi od 9,11 %.

Prosječna neto plaća za 2023.god. u usporedbi sa neto plaćom prethodne godine bila je veća za 7,17 %, dok je **istovremeno u djelatnosti zdravstvene zaštite bila veća za 13,88 %** ili za cca **6 %-tnih bodova više** i to sve zbog utjecaja povećanja osnovice za izračun plaće u javnim službama na 947,18 €, s primjenom od 1.10.2023.god., osnovice koja je još uvijek, za izračun plaća prema koeficijentima iz Uredbe identična za izračun plaća pa i prema novim koeficijentima u primjeni od 1.3.o.g. Iz tog razloga, iskazuju se za javne službe i javnu upravu, te obrazovanje veći **postoci rasta plaća** u razdoblju I-IX/24/prosjek 2023. i to **u rasponu od 6 pa čak i do 10 %-tnih bodova**. Ovakav rast plaća u javnim službama, a što će potvrditi analiza plaća u realnom sektoru, realni sektor nije mogao slijediti politiku plaća za javni sektor, pa čak **i privatni sektor zdravstva** koji pripada grupaciji Zdravstvene zaštite i to oni subjekti koji su uključeni u Mrežu JZS.

Prosječni tečajni kn iskazani u prosječnom iznosu eura, prema tečaju HNB, koji su nam bili podloga za prikaz u prethodnoj tablici, bili su:

2023.g.= euro (7,53450 kn/€)
 2022.g. = 7,53450 kn/€
 2021.g. = 7,5242 kn/€
 2020.g. = 7,5331 kn/€
 2019.g. = 7,4136 kn/€,
 2018.g. = 7,4141 kn/€,
 2017.g. = 7,4601 kn/€,
 2016.g. = 7,5293 kn/€
 2015.g. = 7,6096 kn/€,
 2014.g. = 7,6301 kn/€,
 2013.g. = 7,5735 kn/€

2012.g. = 7.5173 kn/€,
 2011.g. = 7,4342 kn/€,
 2010.g. = 7,2922 kn/€,
 2009.g. = 7,3398 kn/€,
 2008.g. = 7,2227 kn/€,
 2007.g. = 7,3361 kn/€.

Čitatelju prezentiramo/ponavljamo gore navedene podatke, da bi iz navike ili iz drugih x razloga za sebe ocijenjene potrebe za izračun, prema vrijednosti prijašnjih godina, računajući od 2007.god. mogao dobiti za sebe odgovor, koliko bi nešto – kupnja, prodaja, plaća... - imalo vrijednost da se te godine utvrđivala prema euru, obračunato po tečaju 7,53450 kn/€.

ANALIZA PLAĆA U REALNOM SEKTORU

Neto plaće u realnom sektoru, u pravnim osobama, po grupacijama za razdoblje I-IX/24., te indeksom razlike I-IX/24/Ø 2023.

Tablica br. 2.

Re d. br.	Naziv grupacije/djelatnosti	Ø 2023 u €	Ø I-IX/24 Ø 2023 €	Index 4/3
1	2	3	4	5
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	1012	1139	112,55
B	Rudarstvo i vađenje	1310	1387	105,88
C	Prerađivačka industrija	1054	1180	111,95
D	Opskrba el.energijom, plinom i...	1352	1555	115,02
E	Opskrba vodom, gospodarenje s otpadom	1001	1135	113,39
F	Građevinarstvo	943	1044	110,71
G	Trgovina na veliko i malo	1041	1164	111,82
H	Prijevoz i skladištenje	1095	1213	110,78
I	Djelatnost pružanja smještaja te pripreme hrane	944	1054	111,65
J	Informacije i komunikacije	1578	1695	107,44
L	Poslovanje nekretninama	1065	1171	109,95
N	Administrativne i pomoćne djelatnosti	910	1016	111,65
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	1060	1223	115,38
S	Ostale uslužne djelatnosti	954	1040	109,02
	UKUPNO, IZ TABLICE BR. 1. I OVE TABLICE – SVI	1148	1305	113,68

	ZAPOSLENI U PRAVNIM OSOBAMA U RH			
--	--	--	--	--

Izvor: DZS, Statistika u nizu, studeni, 2024.god.

Napomena 1: Neprivredne djelatnosti zastupljene su u tablici br. 1. Zbog toga, kontinuitet slova abecede, koja služe kao oznaka djelatnosti u ovoj tablici je prekinut za one djelatnosti koje su navedene u tablici br. 1.

Komentar: Ivan Gabrilo, dipl. iur.

Od nabrojanih djelatnosti realnog sektora, samo su zaposleni u Oskrbi električnom energijom i plinom ostvarili stopu rasta veću od prosječne stope svih zaposlenih u pravnim osobama u RH i to za cca 1,5 %-tna boda. Sve druge privredne/grupacije realnog sektora ostvarile su stopu rasta neto plaće u razdoblju I-IX/24/2023. u manjem postotku, tj. u rasponu od 5 do cca 15 %.

Prosječno najveću plaću u navedenim grupacijama ostvarili su zaposleni u grupaciji **Informacija i komunikacija sa 1.695 eura/mjesec**, koja je time bila veća od prosjeka svih za 29,89 %.

Na slijedeće 2. mjesto u takvoj rang-listi zauzeli su zaposleni u grupaciji **Opskrbe električnom energijom**, koji su ostvarili prosječnu plaću od **1.555 eura**, koja je time bila veća od prosjeka svih za 19,16 %. Zaposleni u toj grupaciji, za razliku od grupacije iz prethodnog stavka, realizirali su i relativno veliki postotak rasta u toj godini u odnosu na prethodnu, tj. za 15,02 % ili za cca 2 %-tna boda više od prosjeka svih.

Na 3. mjesto takve rang-liste razvrstani su zaposleni u grupaciji **Rudarstva i vađenja sa 1.387 eura**, koja je time bila veća od prosječne plaće svih ostvarene u istom razdoblju za 6,28 %. Ta grupacija **ostvarila je** u promatranom razdoblju **najmanju stopu rasta** u odnosu na prosječnu plaću 2023 (5,88 %).

Na slijedeće, 4. mjesto te/takve rang-liste razvrstani su zaposleni u grupaciji **Umjetnost, zabava i rekreacija sa plaćom od 1.223 eura**, koja je time bila manja od prosječne plaće svih za cca 6 %-tnih bodova, odnosno ostvarena je sa 93,72 % prosjeka plaće svih. Takvu prosječnu plaću ostvarili su zaposleni u toj grupaciji sa najvećom stopom rasta u odnosu na sve grupacije realnog sektora tj. sa 15,38 %, što je za cca 2 %-tna boda više od prosjeka rasta plaća svih u navedenom razdoblju.

Na 5. mjesto takve rang-liste razvrstani su zaposleni u grupaciji **Prijevoza i skladištenja sa 1.213. eura**, koja je time bila manja od prosječne plaće svih ostvarene u istom razdoblju za cca 7 %-tnih bodova,

odnosno ostvarena je sa 92,95 % iznosa prosječne plaće svih. Itd.

Podgrupacije koje su ostvarile prosječno najveću plaću, računajući za sve grupacije

Prosječnu najveću plaću ostvarili su zaposleni u Zračnom prijevozu, pripadnici grupacije Prijevoza i skladištenja sa **2.045 eura**, ili za 56,78 % većom od prosječne plaće svih, odnosno većom od prosječne plaće svoje grupacije za 21,30%.

Na 2. mjesto takve rang-liste razvrstani su zaposleni u podgrupaciji Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda sa **1.881 eurom** koja je time bila veća od prosječne plaće svih za 44,14 %, odnosno bila veća od prosjeka svoje pripadajuće grupacije Prerađivačke industrije za 52,63 %.

Na 3. mjesto takve rang-liste razvrstani su zaposleni u podgrupaciji Informacijske i uslužne djelatnosti pripadnici grupacije Informacija i komunikacija sa **1.867 eura** ili za 42,68 % više od prosjeka svih.

Na 4. mjesto takve rang-liste razvrstani su zaposleni u podgrupaciji Vađenja sirove nafte i plina pripadnici grupacije Rudarstva i vađenja sa **1.862 eura** ili za 42,68 % većim iznosom od prosjeka svih, odnosno za 34,25 % većim iznosom od prosjeka pripadajuće grupacije.

Na 5. mjesto takve rang-liste razvrstani su zaposleni u podgrupaciji Računovodstva, programiranja i savjetovanja, pripadnici grupacije Informacija i komunikacija, sa **1.836 eura**, koja je time bila veća od prosječne plaće svih zaposlenih u istom razdoblju za 40,69 %, odnosno bila veća od prosječne plaće zaposlenih iste grupacije za 8,32 %.

Podgrupacije sa najnižim obračunatim prosječnim plaćama iz svih nabrojanih grupacija

Najnižu prosječnu neto plaću ostvarili su radnici podgrupacije Proizvodnja odjeće, iz grupacije Prerađivačke industrije sa **844 eura**, čime su ostvarili samo 64,67 % prosječne plaće svih, odnosno koji su time ostvarili 71,53 % iznosa prosječne plaće svoje pripadajuće grupacije prerađivačke industrije.

Na 2. mjesto te rang liste razvrstani su radnici/pripadnici podgrupacija Ostale osobne uslužne djelatnosti, istog naziva prema nazivu grupacije sa **856 eura**, koja je time bila zastupljena u prosječnoj neto plaći svih sa 65,59 %.

Na slijedeće 3. mjesto razvrstani su radnici/pripadnici podgrupacije Proizvodnja kože i srodnih proizvoda iz grupacije Prerađivačke industrije sa **870 eura**, koja je

time bila zastupljena u prosječnoj plaći svih sa 66,67 %, odnosno bila zastupljena u prosječnoj plaći svoje grupacije sa 73,73 %.

Na 4. mjesto razvrstani su zaposleni u podgrupaciji Zaštitne i istražne djelatnosti iz grupacije Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti sa **889 eura**, čime su bili zastupljeni 68,12 % u prosječnoj plaći svih, odnosno bili zastupljeni u prosječnoj plaći svoje grupacije sa 87,50 %.

Zaključak:

Odnos prosječno najveće isplaćene plaće u razdoblju I-IX/24. od 2.045 eura prema prosječno najnižoj u istom razdoblju od 844 eura je **2,42 : 1,00**

Grupacije, računajući za sve privredne i neprivredne djelatnosti obuhvaćene prezentiranim statistikom plaća, PREMA BROJU ZAPOSLENIH u pravnim osobama, računajući broj za rujna 2024.god.

Ukupno zaposlenih 1.488.674 (UB), od toga, prema broju od najvišeg do manjeg broja u odnosu na prethodnu grupaciju:

1. Prerađivačka industrija 232.734 ili 15,63 % UB,
2. Trgovina na veliko i malo 226.357 ili 15,21 % UB,
3. Građevinarstvo 123.956 ili 8,33 % UB,
4. Obrazovanje 118.048 ili 7,94 % UB,
5. Javna uprava i obrana 114.003 ili 7,66 % UB,
6. Zdravstvena zaštita i socijalna skrb 109.990 ili 7,39 % UB. **U tom broju zaposleni u djelatnosti Zdravstvene zaštite zastupljeni su sa brojem 85.781 ili 77,99 %**

UB pripadajuće grupacije ili sa 5,76 % UB zaposlenih u pravnim osobama u RH.

7. Itd.

Zaposlenici, **koji su ostvarili NAJVEĆE plaće** pripadali su podgrupacijama sa brojem zaposlenih kako slijedi:

1. Zračnog prijevoza sa **2.045 eura** sa 1.354 zaposlena ili sa **0,009 % UB**

2. Zaposleni u proizvodnji koksa i naftnih proizvoda sa **1.881 eura**, sa **992** zaposlena ili **0,0006 % UB**

3. Informacije i uslužne djelatnosti u grupaciji informacije i komunikacije sa **1.857 eura**, sa 5.357 zaposlenih ili **0,003 % UB**

4. Vađenje sirovine nafte pripadnici grupacije Rudarstva i vađenja, sa prosječnom neto plaćom **1.862 eura** – tu takvu plaću ostvarilo je **583** radnika ili **0,0004 UB**. Itd.

Zaposlenici, **koji su ostvarili NAJNIŽE plaće** pripadali su podgrupacijama sa brojem zaposlenih kako slijedi:

1. podgrupacija Proizvodnja odjeće pripadnici grupacije Prerađivačke industrije, sa prosječnom plaćom **884 eura** ostvarilo je **8.035** zaposlenih ili njih **0,005 % UB**.

2. mjesto takve rang-liste sa plaćom **856 eura** ostvarili su zaposleni u podgrupaciji Ostale osobne uslužne djelatnosti u broju **9.651** zaposlenih ili **0,007 % UB**.

3. mjesto razvrstani su pripadnici Proizvodnja kože i srodnih proizvoda, iz grupacije Prerađivačke industrije sa **870 eura**, u broju **7.263** zaposlena ili **0,005 % UB**. Itd.

P R O S J E K

BRUTO PLAĆE PO ZAPOSLENOM U PRAVNIM OSOBAMA U RH ZA I-IX/2024.GOD. I INDEX Ø I-IX/ 2024/ Ø 2023.

Tablica br. 3.

Prosječna bruto plaća/radnik/godina u € (kn, prema prosječnom tečaju/god. - vidi tečajnu listu) u RH													
2010.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	I-IX/24.	Index I-IX/2024/2023	Mjesečna osn. za obrač. dopr. za obvezna osiguranja (MO i ZO), za ZRPP ¹⁾ , liječnike i dr. VSS, za tzv. slobodna zanimanja – profesionalne djelatnosti/dohodaši i koji utvrđuju dobit, iznosi 1.716,00 € ili ²⁾ , a za privatnike djelatnosti m.s. zub.teh. i fiziot./dohodaši ³⁾ , iznosi 1.014,00 €, a koji utvrđuje dobit 1.716,00 € (primjena 1.1.2024.g.)
1.053 € 7.679	1.042 € 7.953	1.000 € 7.610	1.030 € 7.752	1.080 € 8.055	1.138 € 8.448	1.182 € 8.766	1.223 € 9.216	1.276 € 9.599	1.380 € 10.400	1.584 €	1.802	113,74	Izvor: Naredba o

Prosječna bruto plaća/radnik/zdravstvo												iznosima osnovicama za obračun doprinosa za 2024.g., NN, 150/23.
1.262 € 9.626	1.254 € 9.543	1.302 € 9.806	1.343 € 10.017	1.435 € 10.636	1.509 € 11.185	1.636 € 12.324	1.748 € 13.150	1.830 € 13.787	2.122 €	2.650	124,88	zdravstvo/Ø RH = index 147,06

Izvor: Mjesečno statističko izvješće – Državni zavod za statistiku br. 2/10., 2/11., 2/12., 2/13. 2/15., 4/15. i Statistika u nizu, DZS, studeni, 2024.god., tablica 9.3.8.

Komentar: Ivan Gabriilo, dipl. iur.

Bruto plaća po zaposlenom u pravnim osobama RH u razdoblju I-IX/24 u odnosu na prosjek 2023.god. bila je veća za **13,74 %** i to računajući na broj zaposlenih sa stanjem **rujan 2024. god. 1.488.674.**

- **Posebno ZDRAVSTVO**

Istovremeno je prosječna bruto plaća zaposlenih u djelatnosti zdravstva ostvarena sa 2.650 eura ili za 840 eura više od prosječne plaće svih i/ili 47,06 % više. Navedeni postotak, u usporedbi sa postotkom rasta bruto plaće svih od 13,74 %, daje zaključak, da su bruto plaće u zdravstvenoj djelatnosti porasle za cca 34 %-tna poena više od prosjeka rasta bruto plaća svih u promatranom razdoblju 2024.u odnosu na prosjek 2023.god.

Ta činjenica potvrđuje **prethodno iznijete zaključke** da realan sektor **nije/nije mogao slijediti takav enormni rast bruto plaća** = trošak za zaposlene **u javnim službama**, ali i u državnoj upravi, što se dokazuje postotkom rasta u npr. Obrazovanju 21,17 %, u Javnoj upravi 21,97 %, i..., sve za cca 7 – 8 %-tnih bodova više od prosjeka rasta svih zaposlenih u pravnim osobama RH.

- **Povijest**

U bivšoj SFRJ, tj. RH, u sastavu SFRJ, prosječna plaća **u djelatnosti zdravstva bila je za cca 20 % veća od prosjeka svih zbog utjecaja veće KV strukture zaposlenih u toj djelatnosti** u odnosu na prosjek za RH. Sada se iskazuje razlika od 20 – 27 %-tnih bodova više (valorizacija titula?). Ako se iznosima bruto plaća pribroje i iznosi obračuna doprinosa za ZO, doprinosa koji se obračunava „na“ iznos bruto plaće, **dobijemo podatak o ukupnom trošku za zaposlene, tada se sveukupni troškovi javnih službi još više povećavaju na teret realnog sektora.**

RH izdvaja za troškove zdravstva cca 9 % svog BDP-a ili cca 7 milijardi eura, što će prikazano za I-IX/24. **sigurno rezultirati s povećanjem na godišnjoj razini ??** Uvijek ostaje pitanje, da li je to realno/moguće, računajući i na moguće negativne reperkusije koje su za očekivati nakon 2027.god., godine

prestanka EU fondova za financiranje pojedinih oblika financiranja Države, pogotovo u infrastrukturu, obnovu nakon potresa i ...

Privatni zdravstveni subjekti posluju kao javna služba, pa i oni koji su uključeni u Mrežu JZS i koji time imaju sklopljen ugovor sa HZZO-om i koji su nezavisno od opisanog u statusu PODUZETNIKA, obveznika plaćanja poreza iz rezultata, za razliku od javnih subjekata zdravstva (vlasništvo Države/županije), ne mogu slijediti obračun plaća za svoje zaposlene zdravstvene radnike, jer im HZZO ne osigurava sredstva za pokriće plaća prema istim mjerilima/kriterijima, kako plaće ostvaruju zaposleni u subjektima javnog zdravstva i na teret proračuna Države

Odgovor HZZO-a na takve dileme je nedostatak sredstava u fondu, tj. HZZO je ostvario/mogao ostvariti sredstva iz doprinosa najviše po stopi rasta bruto plaća svih, a to je cca 13 %, ili za cca 14 %-tnih bodova manje od rasta plaća u djelatnosti zdravstva, poglavito na teret državnog ili županijskog proračuna. Država je jamac subjektima javnog zdravstva za osiguranje sredstava za plaće, ako trošak za zaposlene/subjekt javnog zdravstva, zastupljen u UP bude veći od 50 % ukupnog prihoda (razliku veću od 50 % osigurava Država iz proračuna).

S obzirom na činjenicu da su ostali materijalni i režijski troškovi subjekata javnog zdravstva veći i probijaju indeks 100, razliku od 50 % udjela pa i preko indeksa 100 osigurava Država (cca 200 milijuna eura/godinu).

Privatni zdravstveni subjekt uključen u Mrežu JZS ostvaruje samo sredstva iz ugovora sklopljenog sa HZZO-om = STANDARD HZZO-a. Privatni zdravstveni subjekt ima pravo, da mu razliku do udjela troškova za zaposlene u UP, kako je propisano Zakonom o zz i Kolektivnim ugovorom za javno zdravstvo, osigura na teret svog proračuna općina/grad, prema prebivalištu osiguranika, kao oblik NADSTANDARDA (članak 11. ZZ/18). To se u praksi ne događa.

Svaki dan javni tisak objavljuje kako subjekti privatne prakse uključeni u Mrežu JZS prestaju sa radom – likvidacija djelatnosti - zbog nebrige Države, pa i u predmetu ovog članka, čime privatni segment zdravstva u primarnoj razini o d u m i r e, umjesto obrnuto, da odumire DZ kroz svoju funkciju, kako je bilo zacrtano Zakonom o zz iz 1993.god. i Zakonom o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora iz 2011.god?

* * * * *

PODACI O OSIGURANICIMA MIROVINSKOG OSIGURANJA I O KORISNICIMA MIROVINA PREMA SVOTAMA MIROVINA, VRSTAMA I PREMA PROSJEČNIM IZNOSIMA MIROVINA, KOJI SU OSTVARILI

PODACI O KORISNICIMA neto MIROVINE

Pregled osnovnih podataka o stanju u mirovinskom osiguranju, prema podacima za X/2024.god. – isplata u XI/2024.god.

- **Korisnici mirovina prema svotama mirovina, vrstama mirovinama i prosječnim mirovinama, koji su pravo na mirovinu ostvarili prema ZMO-u – podaci za LISTOPAD 2024. – isplata u STUDENOM 2024.**

Tablica br. 4.

SKUPINA MIROVINA	BROJ KORISNIKA I % PREMA UKUPNOM BROJU KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA
1	2	3
do 70,00 €	74.390 ili 6,57 % UB*	35,43 € ili 6,99 % prosječne mirovine svih (PMS)
70,01 – 140,00 €	45.755 ili 4,04% UB	104,13 € ili 20,55 % PMS
140,01 – 200,00 €	37.749 ili 3,33 % UB	170,60 € ili 33,66 % PMS
200,01 – 270,00 €	75.333 ili 6,65 % UB	232,68 € ili 45,90 % PMS
270,01 – 340,00 €	89.437 ili 7,89 % UB	307,46 € ili 60,66 % PMS
340,01 – 400,00 €	93.422 ili 8,25 % UB	371,48 € ili 73,29 % PMS
400,01 – 470,00 €	136.625 ili 12,06 % UB	435,22 € ili 85,87 % PMS
470,01 – 540,00 €	107.346 ili 9,48 % UB	503,51 € ili 99,35 % PMS
540,01 – 600,00 €	114.415 ili 10,10 % UB	568,98 € ili 112,26 % PMS
600,01 – 670,00 €	88.420 ili 7,80 % UB	633,69 € ili 125,03 % PMS
670,01 – 800,00 €	113.123 ili 9,98 % UB	729,04 € ili 143,84 % PMS
800,01 – 930,00 €	67.962 ili 6,00 % UB	859,04 € ili 169,50 % PMS
930,01 – 1.070,00 €	42.809 ili 3,78 % UB	991,75 € ili 195,68 % PMS
1.070,01 – 1.200,00 €	17.338 ili 1,53 % UB	1.129,08 € ili 222,77 % PMS
1.200,01 – 1.350,00 €	11.582 ili 1,02 % UB	1.263,79 € ili 249,35 % PMS
1.350,01 – 1.500,00 €	6.288 ili 0,56 % UB	1.419,08 € ili 279,99 % PMS
Više od 1.500,00 €	10.954 ili 0,97 % UB	1.780,96 € ili 351,39 % PMS
UKUPNO UMIROVLJENIKA U IV/2024.	1,132.948 = 100 %	506,83 € = prosječna mirovina za listopad 2024. isplaćena u studenom 2024. god. = indeks 100

*UB = ukupan broj umirovljenika

Izvor: WEB, HZMO, studeni 2024. god.

Komentar: Ivan Gabriilo, dipl. iur.

Do iznosa prosječne neto mirovine od 506,83 € u promatranom razdoblju ostvarili su umirovljenici, računajući do grupe/razreda

svote neto mirovine od 470,01 – 540,00 € u ukupnom broju od 646.134 umirovljenika ili 57,03 % UB (1.132.948). To znači da su UB obuhvaćeni umirovljenici prvih 7 razreda, ali i 8 razred, koji obuhvaća grupu, kao što je već

navedeno, pripadnika razreda od 470,01 – 540,00 €. U tom razredu umirovljenika, sa prosječnom mirovinom 506,83 € bilo je zastupljeno 93.423 umirovljenika, koji zajedno sa brojem prvih 7 razreda od 552,711 daje sveukupni broj umirovljenika koji su ostvarili mirovinu do iznosa prosječne mirovine o 506,83 €. U toj grupi umirovljenika mirovinu koju su ostvarili do maksimalnog iznosa 8. razreda – 540,00 € - ostalo je zastupljeno samo 13.925 umirovljenika.

Slijedeće grupe umirovljenika, znači djelomično od 8. razreda pa do 15. razreda ostvarilo je mirovinu veću od prosječne, a manju od prosječne neto plaće ostvarene za razdoblje I-IX/2024. od 1.305,00 € neto, odnosno ukupno 469,572 ili 41,45 % UB.

To znači da su prosječnu mirovinu veću od prosječne neto plaće, kako je navedeno u prethodnom stavku, tj. za razdoblje I-IX/24 ostvarilo ukupno 17.242 korisnika ili cca 1,52 % UB, tj. prosječnu neto mirovinu veću od 1.305,00 € do prosječno 1.419,08 €, tj. koji pripadaju 16. i 17. razredu svota neto mirovina, tj. od 1.419,08 € i 1.780,96 €.

Rezimirajući rečeno, osiguranici, koji su ostvarili mirovinu prema ZMO, ostvarili su najvišu prosječnu mirovinu, kao pripadnici 17. razreda, kako statistiku vodi HZMO sa **1.780,96 €** neto. U toj grupi korisnika pripadaju korisnici starosne mirovine, njih 10.339 ili 94,39 % UB korisnika mirovine tog razreda, zatim 54 korisnika invalidske mirovine i 561 korisnik obiteljske mirovine.

Uz korisnike mirovina prema prethodnoj analizi, koji su ostvarili mirovinu primjenom ZMO pribrajaju se i korisnici kojima su mirovine priznate i/ili određene prema posebnim propisima, što znači, da se na teret fonda MO i državnog proračuna obračunavaju mirovine za 1,228.501 ukupnog broja korisnika

(Izvor: WEB HZMO, studeni 2024.god.)

Stavljajući u odnos broj aktivnih osiguranika od 1,724.665, prema istom izvoru, u odnos prema broju korisnika mirovine, kako je navedeno u podnaslovu – 1,228.501 – **dobijemo odnos broja umirovljenika prema broju aktivnih osiguranika – uplatitelja doprinosa za MO (1,724.665), 1,00 : 1,40.**

U broju aktivnih osiguranika, kako je navedeno u prethodnom stavku, osiguranici mlađi od 40 godina bili su zastupljeni sa brojem 728.881. što znači 42, 26 % UB, zatim osiguranici stariji od 40 godina a mlađi od 50, sa 469.922 ili sa 27,25 % UB, zatim osiguranici stariji od 50 a mlađih od 60 god sa brojem 377.176 osoba ili zastupljeni 21,87 % UB te osiguranici stariji od 60 i više godina u broju 148.686, zatupljeni sa 8,62 % UB.

Gledajući dobnu strukturu aktivnih osiguranika u UB, postavlja se pitanje da li taj broj upućuje na zaključak da smo mi pretežno star/stariji narod, ili to nismo ??? Uspoređujući se sa npr. Turskom, gdje je prosječan vijek stanovništva nešto veći od 32 godine, odgovor bi bio – jesmo! No, demografske nepovoljne strukture mjereno istim parametrima kao i za RH nazočne i u Rusiji, Japanu, svim zemljama EU-a, pa čak i Kini, osim u zemljama Južne Amerike, Afrike i djelomično Azije.

Broj osiguranika prema županijama, računajući na sveukupni broj za RH od 1.724.665

Tablica br. 5.

Red. Br.	Županija	Ukupan broj (UB) – 31.10.24.god.	Udio u UB, u %
1	2	3	4
1.	Zagrebačka	100.172	5,81
2.	Krapinsko-zagorska	41.543	2,41
3.	Sisačko-moslavačka	44.704	2,59
4.	Karlovačka	39.413	2,29
5.	Varaždinska	71.341	4,14
6.	Koprivničko-križevačka	37.933	2,20
7.	Bjelovarsko-bilogorska	34.074	1,98
8.	Primorsko-goranska	124.960	7,25
9.	Ličko-senjska	17.403	1,01
10.	Virovitičko-podravsk	23.149	1,34
11.	Požeško-slavonska	20.728	1,26
12.	Brodsko-posavska	45.913	2,62
13.	Zadarska	66.317	3,85
14.	Osječko-baranjska	97.193	5,64
15.	Šibensko-kninska	36.787	2,13
16.	Vukovarsko-srijemska	47.287	2,74
17.	Splitsko-dalmatinska	175.121	10,15
18.	Istarska	102.536	5,94
19.	Dubrovačko-neretvanska	54.142	3,14
20.	Međimurska	44.325	2,57
21.	Grad Zagreb	499.637	28,97
	UKUPNO	1,724.665 ili Ø 82.127/županija	100,00

Izvor: WEB HZMO – Aktualna statistika za listopad 2023/god.

UB= Ukupan broj

Komentar: Ivan GabriLo, dipl. iur.

Prema UB aktivnih osiguranika, kako je navedeno u prethodnoj tablici, označeno indeksom 100, ispada, da je prosječan broj osiguranika/županija (dalje: JPRS) **82.127**.

Prosječna broj osiguranika/JPRS ostvarile su samo njih **6** ili - od većeg broja prema manjem do prosječnog broja - Grad Zagreb, Splitsko-dalmatinska županija, Primorsko-goranska županija, Istarska županija, Zagrebačka županija i Osječko-baranjska županija.

Ako uspoređujemo navedene podatke sa prezentiranim podacima u Časopisu „PP“ br.3/23., tj. sa podacima za svibanj 2023.god. dobijemo podatak da je UB osiguranika povećan za 3,63 %. Najvjerojatniji razlog za takvo povećanje, što je podatak za 2024.god. obuhvatio i razdoblje ljetnih mjeseci, t s tim u svezi i utjecaj povećanja broja zaposlenih u turizmu i ugostiteljstvu, te smještaju, kako je navedeno u prethodnim analizama za plaće i broj zaposlenih prema visini prosječne neto/bruto plaće/grupacija, a djelomično i podgrupacija.

Zaključak:

I dalje se ponavlja podatak da je brojem županija koje registriraju broj aktivnih osiguranika, do prosjeka svih JPRS isti, **tj. njih 6 (28,57 %)**, odnosno, da je **15 JPRS (71,43 %)** i dalje, s brojem aktivnih osiguranika, **ispod navedenog prosjeka**. Navedeni prosjek, mogli bi reći, uvjetno rečeno, rezultira i s ekonomskom snagom JLS² u sastavu JPRS s kojom ona može „pokriti“ sve troškove koje prejudicira članak 129. a. stavak 1. Ustava RH, tj. da JLS obavljaju poslove iz lokalnoj djelokruga kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a osobito poslove koji se odnose na uređenje naselja i stanovanja, prostorno i urbanističko planiranje, komunalne djelatnosti, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu z, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i sport, tehničku kulturu, zaštitu potrošača, te protupožarnu i civilnu zaštitu.

Isti članak 129. a. stavak 2. propisuju da JPRS (županije/Grad Zgb), obavljaju poslove od područnog/regionalnog značenja, a osobito poslove koji se odnose na školstvo, **zdravstvo**, prostorno i urbanističko planiranje, gospodarski razvoj, promet i prometnu infrastrukturu, te planiranje i razvoj mreže obrazovnih, **zdravstvenih**, socijalnih i kulturnih ustanova.

Važno je citirati i stavak 3. istog članka 129 a. Ustava RH koji propisuju, da se **poslovi**

lokalnog i regionalnog djelokruga **uređuju zakonom**.

Zaključak 2.:

U tom smislu, postupajući kako je navedeno u prethodnom stavku, Sabor RH, kao tijelo zakonodavne vlasti usvojio je Zakon o jedinicama lokalne i područne/regionalne samouprave, NN,33/01 do 144/20. kojim je iste u Ustavu citirane zadaće učinio obveznim u primjeni, kako to propisuje članak 16. stavak 1. istog Ustava RH – citat: „Slobode i prava mogu se ograničiti samo zakonom, da bi se zaštitila sloboda i prava drugih ljudi, te pravni poredak, javni moral i zdravlje“.

Citirani članak naslanja se u primjeni na odredbe članka 14. istog Ustava RH koji propisuje da svatko u RH ima prava i slobode neovisno o njegovoj rasi, boji kože, vjeri, političkom i drugom uvjerenju, socijalnom podrijetlu, imovini, rođenju, naobrazbi i..., kao i **članak 19.** istog Ustava RH koji propisuje, da pojedinačni akti državne uprave i tijela koja imaju javne ovlasti moraju biti utemeljena na zakonu (obveza subjekata izvršne vlasti u provedbi navedenih ustavnih i zakonskih prava i sloboda građana).

Ekonomska snaga JLS i JPRS uvjetuje realizaciju utvrđenih prava i sloboda, kako je to zajamčeno svim građanima RH

Iz tablice koju prezentiramo članovima glede broja osiguranika po županijama, tj. JPRS, ako podatke dovedemo u svezu s citiranim ustavnim načelima može se izvesti zaključak, da uvjetno rečeno, **samo 6 JPRS** svojom ekonomskom snagom mogu ispunjavati navedene kriterije da bi stanovnici tih županija (zbroj JLS u okviru broja 555 JLS u RH) **mogli u primjeni svima osigurati jednaku vrstu i standard pojedinog prava, ostale ne.**

Pitanje?

Kako riješiti navedene nelogičnosti ?
Odgovor je udruživanjem prvenstveno JLS s području pojedine JPRS, da bi većim brojem aktivnih osiguranika i prihodima mogla zadovoljiti Ustavom propisane potrebe svog stanovništva prema prosječnom standardu većih JPRS, odnosno JLS, sa područja svih JPRS, pa i onih koje spadaju u kategoriju njih 6.

Zaključak 3.:

Paralelno sa spajanjem, trebalo bi izvršiti decentralizaciju Države, koja je sada u izvršnoj vlasti strogo centralizirana, npr. po modelu Kraljevine Danske (sa cca 5 milijuna stanovnika, većinu izvršne vlasti prenijela na 6 svojih područnih jedinica). U nadležnosti Države ostale su samo neke od funkcija, kao npr. u području zdravstva – zaštita od unosa zaraznih bolesti ljudi i životinja, zaštita od unosa opojnih droga i...

Da bi dobili realniju „sliku“ prikaza, uz navedene podatke za korisnike mirovine, morali bi prezentirati i podatak o njihovim godinama

² JLS = općine i gradovi manji od 35.000 stanovnika

mirovinskog staža, za koji su oni, kao korisnici tijekom svog radnog vijeka x uplaćivali doprinos za ostvarenje prava koje danas koriste

Prema istom izvoru podataka, korisnici mirovina ostvarili su mirovinu, prema grupama/vrste mirovine, **mjereno prosječnim stažom, kako slijedi:**

Tablica br. 6.

Red. br.	Vrsta mirovine	Prosječan staž u GG;MM
1	2	3
1.	Starosna	31;08
-	Starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika	42;05
-	Starosna mirovina prevedena iz invalidske	24;07
	Ukupno starosna	31;02
2.	Prijevremena starosna	34;04
3.	Prijevremena starosna zbog stečaja poslodavca	34;09
	SVUKUPNO STAROSNA	31;08
4.	Invalidska	25;08
	UKUPNO SVI	31;06

Ako za navedene vrste/grupe mirovina prezentiramo iste podatke i za korisnike koji se financiraju temeljem posebnih propisa, ne samo ZMO, dobijemo podatke kako slijedi:

Tablica br. 6

Red. br.	Vrsta mirovine	Prosječan staž u GG;MM
I.	Korisnici mirovina – djelatne vojne osobe, policijskih službenici i ovlaštene službene osobe	33;03
II.	Korisnici mirovina prema Zakonu o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihove obitelji	25;05
III.	Korisnici mirovina koji su pravo na mirovinu ostvarili prema ugovoru između RH i BiH, kao pripadnici HVO i članovi njihove obitelji i...	-
	SVEUKUPNO:	31;06

Zaključak: U svakom slučaju, možemo zaključiti da su relativno male mirovine, ne samo produkt manjih uplata doprinosa, zbog manjih plaća = osnovica za obračun doprinosa za MO, što je posljedica manjeg ostvarenog BDP/stanovnik u odnosu na većinu drugih država EU (osim Bugarske, Rumunjske, te država bivših članica SFRJ, kao što su BiH, Srbija, Sjeverna Makedonija,

Crna Gora), već i manjeg broja godina radnog staža/korisnik, u odnosu na ostale države EU sa većim prosječnim iznosom mirovine/korisnik (veći/dulji MS – cca 40 i više godina?)

Umirovljeničke udruge, njih x, kao i ekonomski/pravni analitičari predlažu drugačija rješenja, kojima bi se povećale mirovine, odstupajući od prakse Vlade RH isplatama „pomoći“ određenim kategorijama kao vid socijalnog davanja?

Udruge, kao i stručnjaci, naglašavaju da bi se sve mirovine, ostvarene od 1.1.1999.godine morale povećati 10 %, kako bi se izjednačile sa mirovinama, a prema istim parametrima za izračun, sa mirovinama ostvarenim prema Zakonu o MO, računajući do 31.12.1998.god. Namjera zakonodavca da posebnim Zakonom o dodatku na mirovine u rasponu od 3 do 27 % u razdoblju x godina, budu izjednačene sa mirovinama ostvarenim prema prethodnim propisima, u praksi se nije ostvarilo. I danas, kada je dodatak na mirovinu od 27 % ugrađen u Zakon o MO, uspoređujući mirovine ostvarene prema propisima do 31.12.1998.g. i mirovine ostvarene prema važećem Zakonu u primjeni od 1.1.1999.god., **još uvijek se iskazuje razlika od cca 10 %.**

Pored toga, udruge i stručnjaci naglašavaju, da povećanje mirovina određenim skupinama umirovljenika, kao vid socijalne pomoći **ruši jedno od načela mirovinskog sustava**, tj. da visina mirovine svakog korisnika ovisi o njegovim uplatama doprinosa i broju godina radnog staža. Stoga, uvažavajući sve navedene minuse/uzroke koji uzročno-posljedično determiniraju uvjete za stjecanje mirovine, visine mirovine, za svih 17 razreda/skupina, udruge i stručnjaci predlažu, **da treba povećati mirovine u obliku 13. mirovine**, kao što su to nedavno referendumom izglasali stanovnici R Švicarske ili mjesečnim dodatkom – 1/12 godišnjeg iznosa na mirovinu za svaku godinu ostvarenog mirovinskog staža.

U tom smislu, umirovljeničke Udruge informiraju javnost da je postignut dogovor sa Vladom RH, kako bi se za svaku godinu radnog/mirovinskog staža osiguraniku utvrdio dodatak u visini – licitira se sa iznosom 12,00 €/god. ili 10,00 €/god ili 5,00 €/godinu radnog /mirovinskog staža.

Dodatak na mirovinu bio bi poticaj za rad u duljem trajanju

Ako bi se usvojio takav model obračuna/isplate tzv. 13. mirovine, to bi svim zaposlenima, budućim korisnicima mirovine bio **p o t i c a j** što dulje ostati u sustavu rada, što bi omogućilo „punjenje“ fonda mirovinskog osiguranja, produljenje radnog vijeka svakog zaposlenog, jamstvo za veću mirovinu i u konačnosti manji broj godina korištenja

mirovine u odnosu na prosječni životni vijek korisnika muškarca, odnosno korisnika žene.

Rezime

Postigao bi se balans između visine mirovine i pokrivača sredstvima u fondu, normalno uz pomoć Državnog proračuna za održanje sustava mirovinskog osiguranja.

U svim zemljama EU, kojoj pripada i RH, prosječni mirovinski staž korisnika mirovine je cca 40 i više godina, s tim da je uvjet godina života sa 65, kako je ozakonjeno za RH, produžen i do 67 godina.

BROJ KORISNIKA MIROVINE, KOJI SU ZASNOVALI RADNI ODNOS PREMA ČLANKU 99. ZAKONA O MO, ZA RAD DO ½ PRV

Prikaz broja zaposlenih umirovljenika, korisnika starosne mirovine, do ½ PRV, sa stanjem na dan 31.10.2024. god. – rekapitulacija za RH

Tablica br. 7

Ukupan broj korisnika (UB)	Od muškarci UB	Od žene UB	Indeks (UB iz kol. 1 : UB 31.12.22.g (23.399))
1	2	3	4
33.061	21.505 ili 65,05 % UB	11.556 ili 34,95 % UB	141,29

Izvor: HZMO, Središnji ured Zagreb, Ured za stratešku analizu, razvoj i upravljanje projektima, listopad, 2024.god.

Komentar: Ivan Gabrilo, dipl. iur.

Uspoređujući podatke za 2024.god., tj. za nešto manje od 2 godine razlike, broj korisnika ove grupe umirovljenika **povećan je za cca 41,29 %** ili prosječno cca 20 %/godina.

Od ukupno 33.061 zaposlenih umirovljenika do ½ PRV najveći broj njih 5.568, ili 16,57 UB, bilo je zaposleno u djelatnosti Trgovine na veliko i malo, **zatim** u djelatnosti Prerađivačke industrije sa 4.275 ili udjelom 12,95 % UB, **zatim** u djelatnosti Stručnih, znanstvenih i tehničkih djelatnosti 4.185 ili 12,66 % UB, **zatim** u Administrativnim i pomoćno uslužnim djelatnostima 3.625 sa 10,96 % UB, **zatim** u Građevinarstvu 3.500 ili sa udjelom 10,59 % UB, **zatim** u Prijevozu i skladištenju 2.951 ili 8,93 % UB, **zatim** u djelatnosti Zdravstvene zaštite i socijalne skrbi 1.970 ili 5,96 % UB itd. sve druge djelatnosti imale su broj zaposlenih korisnika svih vrsta mirovine u radnom odnosu do ¼ PRV u broju manjem od 1000.

Zaključak:

Broj korisnika mirovina u radnom odnosu do ½ PRV povećava se ne samo da bi se izvorom stjecanja prihoda iz radnog odnosa povećao prihod ostvaren s naslova relativno male mirovine, već i zbog

iskazane potrebe tržišta rada na kojem kronično nedostaje radne snage, što se dokazuje priljevom stranih radnika koji se mjere više od 200.000, a počev od ove godine i povratkom naših iseljenih građana u druge zemlje EU, koji su napustili RH prema narodnoj mudrosti „trbuhom za kruhom“

Prikaz broja zaposlenih korisnika starosne mirovine, prijevremene starosne mirovine, invalidske, obiteljske i..., u radnom odnosu do 1/2PRV /mjesec, računajući od 31. 04. 2016.g.

Tablica br.8

Red br.	dan, mjesec i godina	Broj zaposlenih korisnika do ½ PRV	Lančani indeks – tekući mj. prema prethodni
1	2	3	4
1.	30. 04. 2016.	2434	100,00
2.	31. 05. 2016.	2566	105,42
3.	30. 06. 2016.	2707	105,49
4.	31. 07. 2016.	2837	104,80
5.	31. 08. 2016.	2844	100,25
6.	30. 09. 2016.	2861	100,60
7.	31. 10. 2016.	2844	99,41
8.	30. 11. 2016.	2890	101,62
9.	31. 12. 2016.	2874	99,45
10.	31. 01. 2017.	2960	102,99
11.	28. 02. 2017.	3060	103,38
12.	31. 03. 2017.	3170	103,59
13.	30. 04. 2017.	3321	104,76
14.	31. 05. 2017.	3490	105,09
15.	30. 06. 2017.	3635	104,15
16.	31. 07. 2017.	3556	97,83
17.	31. 08. 2017.	3505	98,57
18.	31. 09. 2017.	3672	104,76
19.	30. 10. 2017.	3762	102,45
20.	30. 11. 2017.	3766	100,11

21.	31. 12. 2017.	3776	100,37
22.	31. 01. 2018.	3875	102,62
23.	28. 02. 2018.	4012	103,54
24.	31. 03. 2018.	4147	103,36
25.	30. 04. 2018.	4389	105,83
26.	31. 05. 2018.	4651	105,97
27.	30. 06. 2018	4847	104,21
28.	31. 07. 2018.	4968	102,50
29.	31. 08. 2018.	5003	100,70
30.	30.09.2018.	5035	100,64
31.	31.10.2018.	4985	99,01
32.	30.11.2018.	5063	101,56
33.	31.12.2018.	5138	101,48
34.	31.01.2019.	5514	107,32
35.	28.02.2019.	6229	112,97
36.	31.03.2019.	8269	132,75
37.	30.04.2019.	9425	113,98
38.	31.05.2019.	10.384	110,07
39.	30.06.2019.	10.983	105,77
40.	31.07.2019.	11.558	105,23
41.	31.08. 2019.	11.849	102,52
42.	30.09.2019.	11.690	98,66
43.	31.10.2019.	11.731	100,35
44.	30.11.2019.	11.737	100,05
45.	31.12.2019.	11.807	100,60
46.	31.1.2020.	12.037	101,95
47.	29.2.2020.	12.524	104,05
48.	31.3.2020.	11.904	95,05
49.	30.4.2020.	12.010	100,89
50.	31.5.2020.	12.344	102,78
51.	30.6.2020.	12.895	104,46
52.	31.7.2020.	13.441	104,23
53.	31.8.2020.	13.516	100,56
54.	30.9.2020.	13.208	97,72
55.	31.10.2020.	13.356	101,12
56.	30.11.2020.	13.407	100,38
57.	31.12.2020.	13.226	98,65
58.	31.1.2021.	13.198	99,79
59.	28.2.2021.	13.618	103,18
60.	31.3.2021.	13.800	101,34
61.	30.4.2021.	14.154	102,56
62.	31.5.2021.	14.500	102,44

63.	30.6.2021	15.201	104,83
64.	31.7.2021	15.665	103,05
65.	31.8.2021.	15.824	101,01
66.	30.9.2021	15.846	100,14
67.	31.10.2021.	14.624	92,29
68.	30.11.2021.	14.669	100,31
69.	31.12.2021.	15.054	102,62
70.	31.1.2022.	16.143	107,23
71.	28.2.2022.	16.621	102,96
72.	31.3.2022.	17.563	105,67
73.	30.4.2022.	17.631	100,39
74.	31.5.2022.	19.207	108,94
75.	30.6.2022.	18.964	98,73
76.	31.7.2022.	20.570	108,47
77.	31.8.2022.	20.439	99,36
78.	30.9.2022.	23.949	106,73
79.	31.10.2022.	22.538	94,11
80.	30.11.2022.	23.537	104,43
81.	31.12.2022.	23.399	99,41
82.	31.1.2023.	23.365	99,85
83.	28.2.2023.	24.025	102,83
84.	31.3.2023.	24.281	101,07
85.	30.4.2023.	25.470	104,90
86.	31.5.2023.	26881	105,54
87.	30.6.2023	27761	103,27
88.	31.7.2023.	28147	101,39
89.	31.8.2023.	28277	100,46
90.	30.9.2023.	28165	99,60
91.	31.10.2023.	27593	97,97
92.	30.11.2023.	27373	99,20
93.	31.12.2023.	27236	99,46
94.	31.1.2024.	27336	100,37
95.	29.2.2024.	28059	102,64
96.	31.3.2024.	28735	102,41
97.	30.4.2024.	29791	103,67
98.	31.5.2024.	31028	104,15
99.	30.6.2024.	31971	103,04
100.	31.7.2024.	32573	101,88
101.	31.8.2024.	32649	100,23
102.	30.9.2024.	32708	100,18
103.	31.10.2024.	33061	101,08

Izvor: HZMO, Središnji ured Zagreb, Ured za stratešku analizu, razvoj i upravljanje projektima

Zaposleni umirovljenici do ½ punog radnog vremena (PRV), imaju pravo, kako to propisuje članak 100 ZMO na izračun nove mirovine, ako provedu u novom radnom odnosu najmanje godinu dana

Članak 99. ZMO, koji je stavkom 3. **utvrdio iznimke** u primjeni stavka 1 i 2 stavka ZMO **da se mirovina stavlja u stanje mirovanja** ako se korisnik mirovine ponovno zaposli. Stavkom 3. istog članka propisani su uvjeti prema kojemu, **zavisno od vrste ostvarene mirovine korisnik može nastaviti rad**, npr. kod istog poslodavca samo izmjenom ugovora o radu ili mora sklopiti ugovor o radu do polovice PRV sa prekidom x dana, mjeseci pa i godina, nakon što je stekao status korisnika. **Tako** npr. korisnik starosne mirovine, kao i korisnik starosne mirovine dugogodišnjeg osiguranika može nastaviti rad do ½ PRV **samo uz izmijenjeni ugovor o radu** (prilagoditi fond sati rada za radni odnos), **dok se za ostale korisnike**, prema vrsti mirovine traži sklapanje ugovora o radu (presumira se da je takvom korisniku prestao ugovor o radu na način propisan člankom 112. ZOR-a, da bi nakon proteka vremena x kod istog ili drugog poslodavca sklopio ugovor o radu do ½ PRV – promjene se moraju registrirati u službi HZMO-a).

Najčešći slučajevi **prestanaka radnog odnosa i zasnivanja novog** registriraju se za korisnika prijevremene starosne mirovine.

Na ovaj način, korisnici mirovine, mogu nakon x godina provedenih u radnom odnosu, kako je navedeno u podnaslovu tražiti i dobiti povećanje mirovine, kao produkt povećanog broja bodova, na a conto novog radnog staža i uplaćenih doprinosa za MO, prema plaći koju je korisnik/radnik ugovorio sa novim ili istim poslodavcem (članak 100. ZMO – veza članak 99. istog ZMO)

Korisnici mirovina imaju mogućnost zasnovati radni odnos, kako je opisano u prethodnom stavku, jer na tržištu rada nedostaje radne snage, pogotovo stručne, sa relativno duljim stažem u obavljanju poslova/radno mjesto koje tržište traži.

AKTUALNA VRIJEDNOST MIROVINE, prema vrijednosti boda iznosi 13,17 € s primjenom od 1.7.2024.god., računajući do 30.6. 2024.god., prema Odluci Upravnog vijeća HZMO-a – objava NN, 101/24 prema kojoj

je prethodni iznos povećan za 7,46 % (prethodni iznos od 12,26 €, koji je bio veći od važećeg iznosa za 1.7 -31.12.23. za 4,49 %).

Najava promjena u sustavu MO koje će biti ozakonjene izmjenama i dopunama ZMO, prema najavi Vlade, s primjenom od 1.1.2026. i to:

1. promjena formule usklađenja AVM sa 70 : 30 (odnos rasta plaća prema rastu troškova života) u novu formulu 85 : 15
2. povećanje godina mirovinskog staža za svako rođeno dijete, umjesto 6 mjeseci/dijete, godina dana,
3. s tim, da bi se pravo iz točke 2 priznalo svim majkama, ne samo majkama koje su stekle to pravo i svim majkama koje su ostvarile takvo pravo i koje će ostvariti to/takvo pravo ubuduće
4. pravo na tzv. 13. mirovinu, koja bi se obračunavala/isplaćivala u iznosu 1/12 svaki mjesec prema mjesecu korištenja mirovine i to za svaku godinu mirovinskog staža korisnika mirovine (npr. ako bi 506,83 podijelili sa 31 = cca prosječni radni vijek korisnika mirovine, korisnik bi ostvario kao dodatak prema formuli broj godina svog mirovinskog staža x 16 eura =496 €/godinu ili prosječni korisnik starosne mirovine sa 32 g r.s. imao cca 512 €, prosječni korisnik starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika imao bi 42 g.r.s. 672 €, prosječni korisnik invalidske mirovine sa cca 26 g.r.s. prosječno 416 €, prosječni korisnik kao bivši djelatnik vojna osoba ili policijski službenik za 33 g.r.s. 528 €, hrvatski branitelj iz Domovinskog rata za 25 g.r.s. 400 € itd.).

Napomena: izračun dodatka rađen je na bazi podataka za prosječni staž ostvaren za sve vrste mirovina – izvor Statističke informacije HZMO-a od cca 31 g mirovinskog staža i podatka o iznosu prosječne mirovine ostvarene za listopad , a isplaćena u studenom 2024.god.

Prikaz dodatka je izraz slobodnog razmišljanja autora komentara, koji može a i ne mora imati veze sa mogućim obrascem/modelom za izračun. Jednaki iznos dodatka ima prvenstveno socijalnu komponentu, jer je jednak za onoga koji je ostvario mirovinu u 1., 2. ili 3. razredu od svih 17 razreda korisnika mirovina, to znači u rasponu od npr. 104,13 eura iz 2. razreda do 1.781,00 eura iz 17. razreda sa najvećim iznosom mirovine, koji koristi cca 11000 osiguranika ili 0,010% UB. Primjenjujući taj princip, narušava se jedno od temeljenih načela mirovinskog sustava a to je ekonomski, da mirovina svakog korisnika ovisi o visini njegovih uplata u zajednički fond i broju godina radnog vijeka u kojima je uplaćivao doprinos. Socijalna komponenta, kako kritičari postojeće prakse naglašavaju , morala bi se u vrijeme niskih mirovina, zbog manjeg BDP-a/stanovnik rješavati kroz socijalna davanja i /ili...